Çarşamba
23
TEMMUZ
1941

T A N M A T B A S I
İSTANBUL Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN İSTANBUL
TEL. 24319
ALTI AYLIK No. 2130
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

Çocuğunuza verebileceğiniz en kıymetli hediye
YALNIZ
Çocuk Ansiklopedisi
Olabilir. Çünkü bütün hediyeler unutulabilir. Fakat ÇOCUK ANSİKLOPEDİSİ Çocuğun bütün hayatında izini bırakır.
FİYATI (6) LİRADIR.

Hatayda Bayram

Hatay 2 Yıl Önce Bugün Vatana İltihak Etmişti

Kahraman Türk Ordusu, Hataya girerken

Bugün Hatay, ana vatana iltihakının ikinci yıl dönümünü kutlamaktadır. İki sene evvel 22 temmuz günü saat 18 de Hataydaki son yabancı bayrak da indirilerek yerine Türk bayrağı çekilmiş, Türk vatanının bu öz ve asil parçası üstünde ecnebi işgali bu suretle tamamen ve katiyyen nihayete ermiştir. İşgal askerleri de geçen sene bugün Hatayı terketmişlrdir.

Hataylılar, bu mesut yıl dönümünü bugün heyecanla kutluyacaklardır.

Hatay bayramı, ayni zamanda Türkiyenin barışçı siyasetinin bir zaferi olmak itibariyle de büyük bir ehemmiyeti haizdir. Çünkü bu suretle Türkiye millî menfaat ve haklarını hiç kimsenin zararına olmıyarak temin etmek suretiyle bütün dünyanın bir kere daha tevecccühünü kazanmış bulunmaktadır.

Hatayda hazırlık

Antakya, 22 (TAN) — Hatay bayramı, yarın her tarafta coşkun tezahüratla kutlanacaktır. Her taraf şimdiden donanmıştır. Bir çok köylüler millî kıyafetleri ile Antakyaya akın etmeğe başlamışlardır. Bu münasebetle bir geçit resmi ve halkevlerinin muhtelif toplantıları yapılacaktır.

"V„ Mücadelesi

Nevyork, 22 (A.A.) — (V) zafer hareketi Amerika efkârı üzerinde büyük bir tesir yapmıştır. Sinema yıldızı James Stewart'ın babası Alexander Stewart bir binanın üzerine (V) işareti koydurmuştur. Harf, her gece tenvir edilmektedir. Matbuat da (V) hareketine büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Montreux'den Sonra Boğazların Ehemmiyeti

Montreux'de Boğazların Türkiye tarafından tahkimi ve Boğazlara mutlak surette Türkiyenin hâkim olması hakkında verilen karar, yalnız Türkiye için değil, Boğazlarla alâkadar bütün devletler için de faydalı olmuştur. Montreux'denberi vukua gelen hadiseler, Türkiyenin muhafızlığı altında bulunduğu müddetçe, Boğazların tam emniyet altında olduğunu isbat etmiş bulunmaktadır.

M. Zekeriya SERTEL

Montreux anlaşması, Boğazların muhafızı olarak Türkiyeyi tanımıştır. O vakittenberi Boğazlar emniyet altındadır. Boğazlarda Türkiyenin kat'i hâkimiyeti, harbin de buralara sirayetine mani olan âmillerden biri olmuştur

Bu harp başlamadan evvel Boğazlar meselesi ile alâkadar olan devletler bilhassa Sovyet Rusya ile İngiltereydi. Montreux de Boğazların vaziyeti münakaşa edilirken bu iki devlet noktai nazarlarının kabul edilmesi için ellerinden geleni yapmaktan çekinmediler. Sovyetler o vakit Fransızlarla müttefik bulundukları için Boğazlardan harp gemilerinin de geçmesini istiyor, Türkiyenin Boğazlara hâkim olmasına karşı da bir nevi endişe izhar ediyordu. Montreux anlaşması nihayet Türkiyenin Boğazlar üzerindeki hâkimiyetini tasdik etti ve hadiseler Boğazların Türkiyenin elinde bulundukça emniyet altında bulunduğunu isbat etti.

1939 - 40 harbi içinde Boğazların haiz olduğu ehemmiyet bambaşka bir şekil aldı

Almanya Avrupada Sovyetlerle hemhudut olduktan ve Balkanlarla Karadenize kadar indikten sonra, Boğazların mahiyeti değişmişti. Artık Sovyet Rusya için Boğazlar birinci derecede ehemmiyeti haiz bir geçit yeri olmaktan çıkmıştı. Cünkü Sovyetlerin en büyük düşmanı Almanya komşusuna taarruz için Boğazlardan istifadeye muhtaç değildi. İngiliz donanmasının da Boğazlardan istifade etmek istemesi ihtimali bahis mevzuu olamazdı.

Bilâkis Boğazlar, orta şarka inmek isteyen Almanya için mühim bir köprü vazifesi görebilirdi. Fakat Boğazlar Türkiyenin elinde bulunduğu için Almanlar bu köprüden istifade etmevi düşünmediler. Ordularını şarka çevirerek Sovyet Rusyaya hücum ettiler.

Devamı: Sa. 5, Sü. 4)

Welles'in İfşaatı

Almanya, Müstakil Memleketlere Taarruz Hazırlıyor

Hariciye Müsteşarına Göre Amerika, Bu Hususta Sarih Malûmata Sahiptir

Vaşington, 22 (A.A.) — Hariciye müsteşarı Sumner Welles, dün aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"Almanyanın yeniden müstakil Avrupa memleketlerine taarruza hazırlandığına dair Amerikan hükûmetinin iti - mada şayan malûmatı olduğu. ğunu kat'iyyetle beyan ede - rim.„

Welles, bu memleketlerin isimlerini söylemeyi reddet - miştir.

Rooseveltin Kongreden Bir Talebi

İhtiyatların Terhis Edilmemesini istiyen Reisicümhur Diyor ki:

"Beynelmilel Vaziyet Çok Vahimdir„

Mesajında Amerikanın tehlikeye maruz bulunduğunu tekrar eden Mr. Roosevelt

Vaşington, 22 (A.A.) — Roosevelt, kongreye bir mesaj göndererek Amerikanın tehlikede olduğunu beyan ederek orduda fiili hizmetlerde kullanılan millî mu hafızlarla seçme sınıflara ayrılmış ihtiyatların bir senlik hizmet

(Devamı: Sa. 5, Sü. 4)

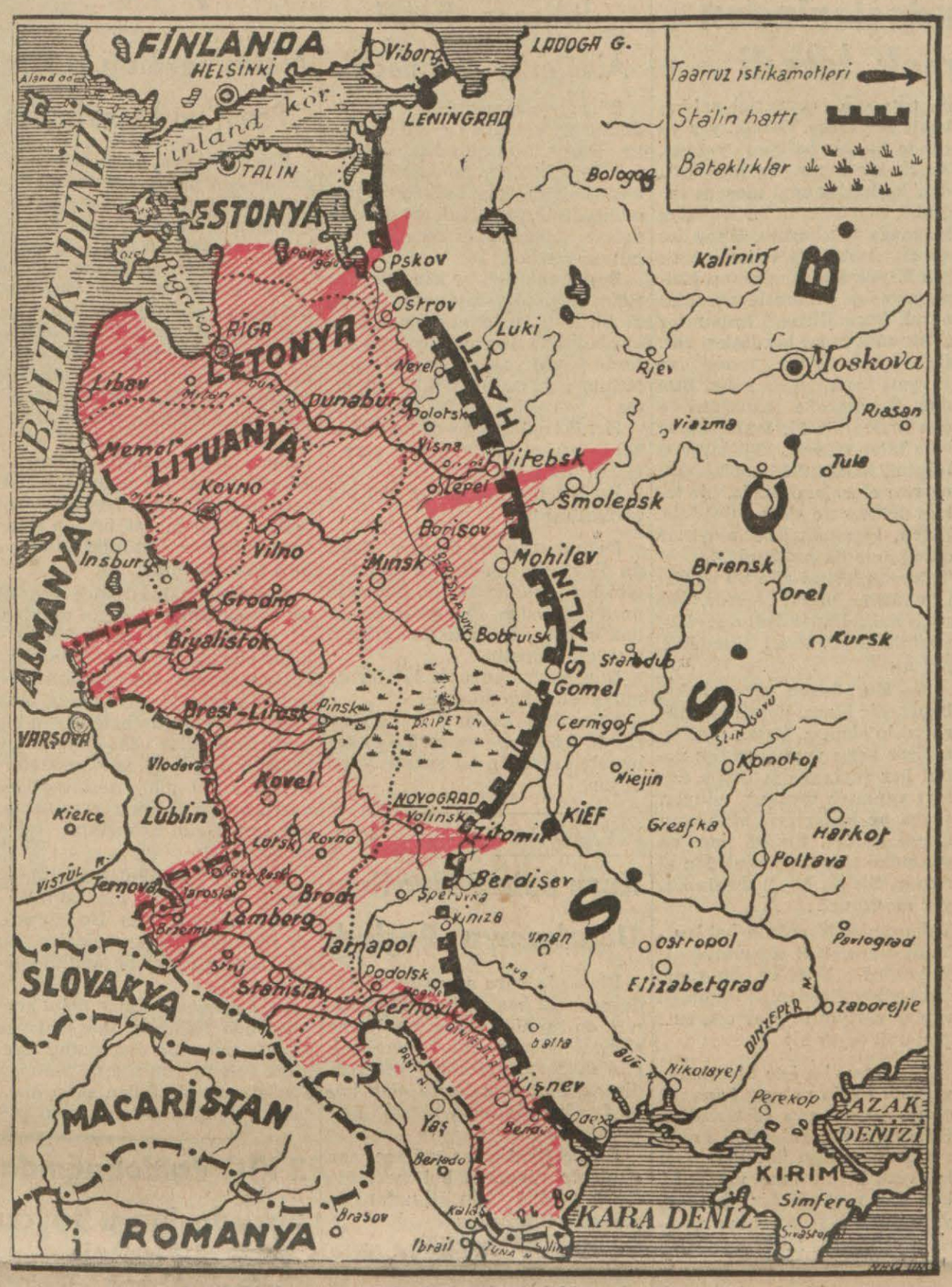

Son gelen haberlere göre, Şark cephesindeki vaziy eti gösterir harita

ALMAN TEBLİĞİ

Moskovaya İlk Şiddetli Hava Akını

Hücum Bütün Gece Fasılasız Devam Etti

Cephenin Yarılmasile Sovyet Gruplarının İrtibatı Kesildi

Berlin 22 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Alman ve müttefik kuvvetlerin yarma harekâtı sayesinde Sovyet müdafaa cephesi inhilâle uğramış, düşman gruplarının aralarındaki irtibat kesilmiştir. Şiddetli bir mahallî mukavemete ve anudane mukabil hücumlara rağmen, düşman kuvvetlerinin, merkezî kumandanlığından eser kalmamış gibi görünüyor.

Bütün şark cephesi boyunca muhtelif düşman gruplarını imha etmek gayesini takip eden harekât durmadan devam etmektedir.

Müttefiklerin merkezlerine yani Bükreş ve Helsinkiye yapılan Sovyet hava taarruzlarına mukabelei bilmisil olmak üzere Al-

(Devamı: Sa. 5, Sü. 5)

SOVYET TEBLİĞİ

Cephelerde Şiddetli Bir Harboluyor

Moskova'ya İlk Hava Hücumu Akim kaldı

Zırhlı Cüzütamlara Karşı Bir Çok Hücumlar Yapıldı

Moskova, 22 (A.A.) — "Ofi„ İstihbarat bürosunun 21 temmuz akşamı tarihli tebliği:

21 temmuzda Polotsk, Nevel, Smolensk, Novograd, Volynsk mıntakalarında ve cephenin sair noktalarında şiddetli muharebe - ler olmuştur. Tayyarelerimiz, düşmanın zırhlı cüzütamlarına ve yerdeki tayyarelerine hücum etmişlerdir. 20/21 temmuzda düşman tayyareleri, Leningrada karşı iki defa akın yapmak teşebbüsünde bulunmuşlarsa da hedefe vâsıl olmıya muvaffak olamamışlardır. Birinci akın esnasında düşmanın 11 tayyaresi, ikinci akın esnasında da sekiz tayyaresi düşürülmüştür. Biz dört tayyare kaybettik.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 3)

İngiliz Kıtaatı Suriyeyi İşgal Ettikten Sonra

"Bu Hal, Türkiyenin Vaziyetini Fevkalâde Düzeltmektedir„

Londra, 22 (A. A.) — Almanlar (V) harfini Alman zaferinin alâmeti olarak telâkki etmekle büyük bir zaaf itirafında bulunuyorlar. Bir kere (V) mücadelesi en az üç aydanberi başlamış olduğu halde bundan bahsetmek Almanların şimdi akıllarına gelmiştir. Sonra da zafer demek olan Victoria kelimesi Almanca

(Devamı: Sa. 5, Sü. 6)

Japonya

Hindiçîni ve Siyam'a Taarruza Geçecek

Tokyo, Hindiçîni'nin Hasmane Bir Tavır Aldığını Bildiriyor

Bir Kısım İhtiyatlar Askere Çağırıldı

Japon heyeti reisi ile görüşen Hindiçinideki Fransız umumî valisi Amiral Decoux

Tokyo 22 (A.A.) — "Afi„ Hindiçinî umumî valisi Decoux, dün öğleden sonra Hindiçinîdeki Japon heyeti reisi Sumiata'yı kabul etmiştir. Siyam ve Hindiçini Japonyanın Hindiçinî de hareket geçmesinden endişe etmektedirler.

Japonyaya karşı müşterek bir cephe kuruluyormuş

Tokyo 22 (A.A.) — "D. N. B.„ Bütün sabah gazeteleri Şanghay, Hongkong, Saygon ve Hangi'den gelen ve İngiltere ile Amerikanın cenuptaki İngiliz ve Amerikan üslerine dayanarak uzak şarkta Moskova ve Çunking arasında müşterek bir cephe tesis edeceklerine dair olan endişe verici bir çok haberler neşretmektedirler.

Tokyo Nişi Nişi İngilterenin Hindiçininin işgali hakkında Çunking ve Hindiçinideki Golistlerle bir askerî anlaşma yaptığını bildirmektedir.

Şimalde Kvangsi ve Yunnan'laki Çunkingli kıtalar Hindiçininin şimalinde ilerlemeğe hazır oldukları gibi cenuptan da İngiliz yerli kıtaları yürümeğe amade bulunuyorlar.

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7)

Beynelmilel Kızıl Haç Komitesinin Bir Teşebbüsü

Muharip Devletler Arasında Harp Esirleri Hakkında Malûmat Teatisine Tavassut Etmek Üzere Ankaraya Bir Heyet Geliyor

Ankara, 22 (A.A.) — Doğu Avrupa cephesi üzerinde muhasamat başladığı zaman beynelmilel Kızılhaç komitesi muharip bütün memleketlere müracaat ederek harp esirleri ve sivil enterneler hakkında verilecek malûmatın teatisi için tavassutta bulunmak arzusunda olduğunu bildirmiştir. Alâkadar bütün hükûmetler bu müracaata müsait bir surette cevap verdiklerinden beynelmilel Kızılhaç komitesi, komiteye mensup bir heyetin Türkiye de yerleşmesi için Türk hükûmetine müracaat etmiş ve merkezi Ankarada bulunacak olan bu heyetin mevzuubahis malûmatın toplanması ve teatisi için bir role tesis etmesini teklif eylemiştir.

Türk hükûmeti beynelmilel komitenin bu talebini müsaraatla kabul etmiş ve Kızılay da teknik

(Devamı: Sa. 5, Sü. 4)

ASKERÎ VAZİYET

Alman-Sovyet Harbinin İlk Ayının Bilânçosu

Askerî Mütehassısımızın Makalesi 4 üncü Sayfamızdadır.

Günler Geçerken

"Leblebi„ nin Lehinde, Aleyhinde

Yazan: Refik Halid

Leblebi, gittikçe gözden düşüyormuş... Anketlerini zevkle okuduğum bir muharririn yazısından bunu anlamaktayız. Leblebiye sempatim vardır; fakat ne sevdiğim bir rakı mezesi olduğundan, ne de çene oyalamıya yaramasından... Anadolu çocuklarınca bonbon ve karamelâ kadar rağbette bulunmasından, köyden kasabaya gidenlere ısmarlanmasından, günlerce yolu beklenmesinden, o suretle de anayurdun ücra yerlerini hatırlatmasından doğan bir alâka! Sonra, gezici leblebiciler Anadolu uşakları - dır; kıyafetleri, lehçeleri, kıl torbaları, kaba elekleri, hepsi beni hayatımın eski bir faslına sürükler, eskiye ait hatıralarımı yeniler. Çocukluğumda leblebi unu yerken, bazan, tıkanıp şekerli tozlar yüzüme, gözüme ve karşımdakilerin suratına serptiğimi de dü - şünür, gülümserim. Dibinde sıvanıp kalmış ıslak hamurlu kaşık bile hâlâ zihnimde, tabağa dayanmış duruyor. Hülâsa, leblebi bana damak yolundan değil, dimağ cihetinden tesir eder.

Fakat ona, bir taraftan da hıncım vardır: Leblebi bizim zamanımızın mahalle çocuklarını ahlâksızlığa sevkederdi. Şadırvan musluklarını, kurşun su borulariyle kubbe kaplamalarını çalarlar ve ilk ticaretin esasını teşkil eden trampa usuliyle leblebi alırlardı. Leblebi yüzünden acaba kaç kubbe vakitsiz çöktü, kaç çeşme tıkandı ve kaç medrese yıkıldı? Muharririn yazısını okuduktan sonra otobüsle geçtiğim yollarda gözüme - hem de çoğu san'at eseri olan - ne kadar harabe iliştiyse bunların yıkımında ihmal ile beraber o fena terbiye ve ihtikârın tesirini gördüm. Leblebi nefis binaların sağlam bünyesinde kokain ve morfin derecesinde tahribat yapmış, her leblebi tanesi bir mermi gibi mermer kemiklerine işlemişti.

Eğer leblebi bugün gözden düştüyse güzel eserlere ve taze dimağlara karşı bilvasıta işlediği hadsiz, hesapsız cinayetlerin - geç de olsa - cezasını çekiyor, demektir!

NAPOLEON

Tefrika No. 11

Napoleon, Yeniden Çarı İkna Etti ve Kız Kardeşlerinden Biriyle Evlenmek İstedi

Bu vaziyet, hissikablelvukuu kuvvetli olan Napoleonu tereddüde düşürüyor. Taleyrana, yeni ittifak muahedenamesini imzalamasını emrediyor. Ve onu, kendi eliyle temyize çektikten sonra, tekrar Çara veriyor. Fakat bu gizli vesikayı canlı hiç bir mahkûka göstermiyeceğine dair ona yemin ettiriyor.

Fakat Taleyran, o gece, bu işi öğreniyor ve bu suretle de, kendisinin ilk yazdığı muahedede, Napoleon'un temize çekerken neleri değiştirdiğini öğreniyir.

★ ★

Bir muhavere

Gece Napoleon, Taleyranı çağırıyor. Taleyran, Jago rolünü kemale ermiş bir sanatla oynuyor.

Napoleon ona:

"— İmparator Aleksandr ile hiç bir şey yapamadım. Bütün gayretlerim boşa gitti. Davamızı bir adım bile ileriye götüremedim!" diyor.

Taleyran cevap veriyor:

"— Sir, bendeniz, aksine kanim, ve sanıyorum ki, siz, burada bulunduğunuz müddettenberi, bir çok ileri adımlar attınız: Zira görüyorum ki, görüyoruz ki, Çar, tamamiyle tesiriniz altındadır.,,

"— İhtimal size öyle gösteriyordur. Siz de ona aldanmışsınız. Beni söylediğiniz kadar seviyorsa, niçin hâlâ istediğim imzayı atmaktan kaçınıyor?,,

"— Sir, ben Çarı, çok mert buluyorum: Lüzumundan fazla ihtiyatlı ve tedbirli davranmak âdeta gururuna dokunuyor. Ve bana sorarsanız, o, size vermiş olduğu sözle, ve size beslediği sevgi ile, kendisini size, herhangi bir muahededen daha kuvvetle bağlanmış ve taahhüt altına girmiş sayıyor!,,

"— Bilmem. Ben, bu hususta, kendisine yeni bir şey söyliyecek değilim. Çünkü bunu yapmak, Çara, bu işe karşı lüzumundan fazla alâka beslediğimi izhar etmek olur. Fakat ben, sizin, Avusturyaya karşı mevkinize hiç bir manâ veremiyorum. Bu temayül, eski Fransanın siyasetine daha uygun sayılmaz mı?

"— Sir, yeni Fransanın politikası da, cüretle ilâve edeyim ki - sizin politikanız da bu olmalıdır zannındayım!,,

Bu konuşmanın geçişinden bir kaç gün sonra, hükümdarların münasebetleri, daha halis, daha kalpten gibi görünüyor. Artık, merasime hiç yer verilmiyor. Tam bir serbestlik içinde konuşuluyor. Ağlarını yavaş yavaş kuran Napoleon, sırasının geldiğine kani olunca, Çara dedi ki:

"— Hay huylu, gürültülü, patırtılı hayat beni yoruyor. Dinlenmiye ihtiyacım var. Kendimi, endişesizce, tatlılıklarla dolu ve sakin bir aile hayatı içine salıvermek istiyorum. Sırf o temiz ve patırtısız hayata can atıyorum. Bütün zevklerim insiyaklarım, beni o hayata doğru adetâ sürüklüyor. Fakat maalesef o saadete bir türlü kavuşamıyorum. Hiç çocuksuz bir ev, mesut olabilir mi? Ve günün birinde ben de bir çocuk babası olabilir miyim? Karım benden tam on yaş daha büyük. Affınızı dilerim: bütün bu söylediğim şeyler, belki de tuhaftır. Fakat bunları içimde saklamamakla kalbinize dökülmekten, kalbinize açılmaktan hoşlanan kalbimin arzusuna ram oluyorum!,,

Napoleon, bir an susuyor. Sonra cali olduğu sezilmiyen bir teessürle ilâve ediyor:

"— Görüyorsunuz ya? Kendimizi başkalarının malı haline getirmişiz. Samimî konuşmak hakkımız bile bizden âdetâ nez olunmuş. Meselâ, şimdi, akşam yemeğine pek az zaman var. Ve ben, mösyö dö Vensan'ın veda ziyaretini kabul etmek içni, bütün duygusuzluğumu takınmak, ve suratıma görünmez maskemi takmak mecburiyetindeyim!,,

★ ★

İstikbale ait düşünce

Napoleon, böylece Çarı samimiyetine yeniden inandırdığı günün akşamı, Taleyranı yeniden yanına çağırıyor. Ona sualler soruyor ve nihayet şu emirleri veriyor:

"— Size, mukadderatımın bana tutmamı emrettiği yoldan bahis açıyorum. Benim, yer yüzünde hiç bir halefim yoktur. Jozef, bir hiçtir. Ve kızların - dan başka bir şeyi mevcut değildir. Ben kendim bir hanedan kurmağa mecburum. Bunu ise ancak, Avrupada saltanat kuran büyük hanedanlardan birine mensup prensesle nikâhlanarak kurabilirim. İmparator Aleksandr'ın kız kardeşleri var. Hele içlerinde bir tanesi var ki, yaşı bana uygun gelir. Bundan, Romanzef'e bahsedin ve ona söyleyiniz ki, İspanyadaki işim biter bitmez, Türkiyenin taksimi hakkındaki metalibatına razı olacağım. Sizde, bir takım deliller de eksik değildir. Zaten, boşanmamıza aleyhtar olduğunuz da malûmdur!,,

Taleyran, ertesi gün bu işi Çarın kendisine bizzat açıyor. Çar o anda halâ, İmparatorun melâlli sözlerinin derin tesiri altındadır. diyor ki:

"— Bu adamın mizacı hakkında, hiç kimse doğru bir fikre sahip olamaz. Başka memleketlere karşı yaptığı endişe verici her şeyi, vaziyetinden dolayı yapmıya mecbur oluyor. Onun ne kadar iyi olduğunu kimse bilmez. Siz ki onu en yakından tanıyan insanlrdan birisiniz, Siz de böyle düşünmüyor musunuz?,,

Taleyran'ın Napoleon hakkındaki düşüncelerini söylemiye niyeti yoktur. Nitekim, bu suale dolambaçlı yollardan, kaçamaklı cevaplar veriyordu. Çar ona cevap olarak diyor ki:

"— Hem, bu işte bir karar vermek hakkı yalnız bana ait olsaydı, ben rıza gösterirdim. Hem de memnuniyetle... Fakat annemin, kızları üzerinde öyle kuvvetli bir nüfuzu vardır ki, ben ona muhalif bir hareket yapamam. Kardeşlerime de ona muhalif bir karar verdiremem!,,

(Arkası var)

Sürp Agoptaki Define Bulunamadı

Araştırma Bugünden İtibaren Fennî Âletlerle Yapılacak

Sürpagop mezarlığında dün de define aranmasına devam edilmiştir. Radyestezi mütehassısı Rusyalı Prince Yury lionidaz'ın arkadaşı olan maden mühendisi Rus mühtedisi Ahmet Hidayet de, dün define arayıcıları arasına girmiş bulunuyordu.

Boynuna astığı ve kendi icat ettiğini söylediği üstüvane şeklinde bir kutu, ve elinde bir şakulle kazılan saha üzerine koyduğu tellerde yavaş yavaş yürüyor ve âletinin müş'iresini tetkik ediyordu.

Her iki mütehassıs da bu define işinin ergeç iyi bir netice vereceğini ümit etmektedirler.

Bu iş için düne kadar 250 lira sarfedilmiştir.

Define arayıcısı Osman Şavlı da diğer, iki mütehassıs arkadaşı gibi bir iz bulacaklarını kuvvetle ümit ettiğinden, elde edilecek kârdan onlara da yüzde on vermeyi taahhüt etmiştir.

Dün noter huzurunda bir de mukavele akdedilmiştir.

Kazı, düne kadar 3 metre derinlik, 2,5 metre en ve 5.6 metre uzunluk arzeden bir sahada yapılmıştır.

PİYASADA :

Kuru Sebze Fiyatları Ucuzlamıya Başladı

Piyasada kuru sebze fiyatların da ucuzluk baş göstermiştir. Bunun en mühim sebebi yeni sene mahsulünden nohut, mercimek gibi malların piyasaya gelmesidir, yeni sene mahsulü olan kuru fasulye piyasaya henüz gelmemiştir.

Pirinç fiyatlarına gelince, son günlerde piyasaya bol miktarda çeltik geldiği için fiyatlardaki yükseliş durmuştur.

Ticaret Vekâleti istihsal mıntakalarında mercimek için 15 kuruş fiyat tesbit etmiştir, fiyatları mürakabe komisyonu henüz İstanbul için perakende fiyatları tesbit etmemiştir. Alâkadar tacirler, mercimeği kaça satacaklarını mıntaka ticaret müdürlüğünden sormaktadırlar.

Odun ve Kömür İşi — Fiyat mürakabe komisyonu odun ve kömür için dün yeni bir karar daha vermiştir. Bu karara göre odun için tesbit edilen narh 560 kuruştur. Fakat oduncu bu para mukabilinde sattığı malı müşterinin göstereceği yere kadar götürmeğe vemüşterinin göstereceğe yere istif etmeğe ve ettirmeğe mecburdur. Kömür satışlarında da keyfiyet böyledir. Yalnız mahalle aralarında satış yapan perakendecilerin depolardan alacakları kömür toptan addedilecek ve bunun nakliyesi peraken deciye ait olacaktır. Bu hususta ki fiyat mürakabe komisyonu ilânı son sayfamızdadır.

Mevcut İstimlâk Kanununda Tadilât Yapılması İstendi

Nafıa Vekâleti Şehircilik Mütehassısı Hosner, Prost'un Hazırladığı Plânları Tetkik Ediyor

Belediye; yapı ve yollar kanununun bazı maddelerinin imar ve istimlâk işlerini sürüncemede bıraktığını bildirerek Dahiliye Vekâletine müracaat etmiş ve bilhassa kanunun on birinci maddesinin değiştirilmesini istemişti. Bu madde yüzünden belediye ile halk arasında esaslı ihtilâflar çıkmakta ve bu ihtilâflar ekseriya mahkemeye intikal etmekte ve belediye aleyhine neticelenmektedir. Bu maddede yapılacak hususi inşaat plânları umumi şehir plânına uygun olmadıkça boş arsalarda inşaat yapılmasına belediyece müsaade edilmiyeceği yazılmakta, fakat bu takdirde o arsaların belediyece istimlâkini mecburî kılmaktadır.

Belediyenin hazırladığı beş yıllık imar plânında şehrin muhtelif semtlerinde birçok yeşil sahalar vücude getirilmesi ön safta bulunmaktadır. Bu plânlara göre açılacak sahaların etrafında bina inşası için her gün belediyeye bir çok müracaatlar vâki olmakta ve inşaat ruhsatiyesi istenmektedir. Belediye bu gibi müracaatlara menfi cevap verince, arsa sahipleri arsalarının istimlâkini talep etmektedir.

Belediye ise istimlâk işlerine ayırdığı para ile bu gibi istimlâkleri yapamamaktadır. Bu müracaatı gözönünde tutan belediye, bu maddenin şu şekilde tâdilini istemektedir.

Ilk beş senelik imar plânı çerçevesinde bulunan mıntakalarda inşaata müsaade olunmadığı takdirde belediye buralarda bulunan arsaları sahiplerinden satın alacaktır. Bundan daha sonraki istimlâk programlarına dahil bulunan sahalarda inşaata müsaade olunacaktır. Yalnız inşaat sahiplerinden belediyenin ilk talebinde inşaatı yıkacaklarına dair bir taahhütname alınacaktır.

Hosner'in tetkikleri

Şehircilik mütehassısı Prostun hazırladığı plânlardan Boğazın Anadolu sahilinin imarına ait olan plân tasdik edilmek üzere Nafıa Vekâletine gönderilmişti. Nafıa Vekâleti bu plânı şehircilik mütehassısı Hosner'e vermiş ve mahallinde tetkikler yapmasını istemiştir. Bir haftadanberi şehrimizde tetkiklerde bulunan Nafıa Vekâleti şehircilik mütehassısı Hosner dün akşam tetkiklerini bitirerek Ankaraya dönmüştür. Mütehassıs imar müdürlüğü tarafından Nafıa Vekâletine gönderilen plânı esas itibariyle muvafık bulmuş, fakat bazı noktalarda kendi mütalâalarını ilâve etmiştir.

Şehircilik mütehassısı Prost bir haftadanberi Bursanın imarına ait tafsilâtlı plânlar hazırlamaktadır. Bu plânların ana hatları bir iki ay içinde tamamlanacaktır. Prost Bursada yapacağı bir tetkik seyahati ile plânlarını tekemmül ettirecektir.

Diğer taraftan şehir meclisi nafıa encümeni imar müdürlüğünde meşgul olmakta ve Marmaranın Anadolu yakasına ait imar plânlarını tetkik etmektedir. Plânlar üzerinde yapılmakta olan tetkiklerden sonra bir rapor hazırlanacak ve şehir meclisine sevkedilecektir. Şehir meclisinin önümüzdeki toplantılarında imar plânlarının müzakeresine başlanacaktır.

2 Kişi Valdebağında Arkadaşlarını Soydu

Evvelki gece Usküdarda Valdebağı Prevantoryumu civarında bir ağır yaralama hâdisesi olmuştur. Gece yarısından sonra prevantoryum sakinleri bir ses işitmişler ve merak ederek o civarda araştırma yapmışlardır.

Araştırma sonunda üzerindeki evraktan Trabzonlu marangoz Fikri olduğu anlaşılan çok ağır yaralı birini çalılar arasında bulmuşlardır.

Hemen prevantoryuma kaldırılan yaralı; orada güçlükle ifade verebilmiş, ve o akşam demir yollarında amelelik eden arkadaşları Ruşen ve Seferle gezmek için bulunduğu yere geldiklerini, orada arkadaşlarının biçak çekerek üzerine hücum ettiklerini, muhtelif yerlerinden yaraladıktan sonra cebindeki 60 lirayı alarak kaçtıklarını söylemiştir.

Vakaya Usküdar müddeiumumî muavinlerinden Şevket elkoymuştur. Ruşen ve Sefer aranmaktadır. Yaralı Nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Filistin ve İrak İle Ticaretimiz

Son günlerde İngiltereden memleketimize mühim miktarda yünlü kumaş, pamuk ve yün iplikleri gelmiştir. Bu malların tevziine mıntaka ticaret müdürlüğü nezaret edecektir.

Suriye yolu ile Filistinle de ticarî münasebetlerimiz başlamıştır, şehrimizdeki bazı tacirler, Filistin ile ticaret yapmak için, Filistin tacirleriyle muhaberelere girismislerdir. Basra yolu da açıldığından, Irakla da ticarî münasebetlerimiz tekrar teeessüs etmiştir. İlk parti olarak Basradan ziraat âletleri yola çıkarılmıştır. Ticaret Vekâleti dış ticaret dairesi muavinlerinden Turhan, ve Baha, İrak ve Filistin ile olan ticarî münasebetlerimizi arttırmak maksadiyle bu memleketlere tetkik seyahatine çıkmışlardır., bunlardan Turhan İraktan Hindistana kadar gidecektir.

Dün Şehirde Üç Otomobil Kazası Oldu

İkisi Ölümle Neticelendi, Tabibi Adlî de Kaza Geçirdi

Eyübe bağlı Rami nahiyesinin Cebeci köyündeki taş ocaklarında çalışan Cemal Bulut dün saat onda ocaktan taş yükleyen kamyona atlamak istemiş, fakat muvaffak olamamış, düşmüş ve kamyonun altına gitmiştir. Kamyon Cemalin üstünden geçmiştir. Cemal ölmüştür.

İkinci kaza

Olünün muayenesine giden tabibi adlî de bir kaza geçirmiş, otomobili yol üzerindeki telgraf direğine çarpmıştır. Otomobilin kapısı kırılmış, radyatörü çatlamış ve çamurlukları parçalanmıştır. Fakat doktora bir şey olmamıştır.

Defterdardaki kaza

Eyüpte Sofular caddesinde oturan 13 yaşlarında Mehmet oğlu Nihat Kaya Defterdar Dikimevi önünde oynarken; "Keresteciler-Eyüp,, arasında işliyen şoför Alinin idaresindeki otobüsün altında kalmıştır.

Nihat ağırca yaralanmış ve kaldırıldığı Şişli Çocuk hastanesinde ölmüştür.

MÜTEFERRİK :

Lozan Zaferi Yarın Her Tarafta Tesit Edilecek

Lozan zaferi yarın üniversitede ve bütün Halkevlerinde merasimle kutlanacaktır. Üniversitede saat 17 de yapılacak toplantıda şehrimizdeki vekil ve mebuslar da hazır bulunacak, gençlik (Lozan) ı nasıl anladığını tebarüz ettirecektir .

Halkevlerinde yapılacak merasime o mıntakada bulunan halk iştirak edecek, gece müsamereler, konserler ve eğlenceler tertip olunacaktır. Saat 21,30 da Şişli Halkevinin bahçesinde caz takımının iştiraki ile bir toplantı yapılacak ve bir konferans verilecektir. Kadıköy Halkevi de saat 21 de Süreyya paşa sinemasında bir müsamere tertip edecektir. Eminönü Halkevinde de saat 21,30 da merasim yapılacak, konser ve temsil verilecektir .

Maarif Vekili — Şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hasan Ali Yücel dün müzelerde tetkikler - de bulunmuş, Devlet Matbaasına giderek önümüzdeki ders yılında okutulacak kitapların baskı işleriyle meşgul olmuştur.

Köy Gezisi — Üsküdar Halkevi köycülük şubesi pazar günü için bir köy gezisi tertip etmiştir. Bu geziye belediye reisi muavini Lûtfi Aksoy da iştirak edecektir. Köy gezisinde millî piyesler oynanacak ve şiir okunacaktır. Şehir bandosu cumartesi günü Üsküdar meydanında halka konser verecektir.

GÜNÜN MESELESİ

Lozan Zaferi

Yazan: Naci Sadullah

Millî bir bayram gününün arifesindeyiz: Çünkü yarın, Lozan zaferini kazanışımızın tam on sekizinci yıl dönümüdür.

İnönünde, yer yüzünün kahraman mütearrizını tepeliyen İnönü, Lozanda da, yeryüzünün en kudretli diplomatlarını mat etmişti... Biz, Anadoluda harbi Lozanda ise, sulhü kazanmıstık Lozan zaferini anmak ve hissiyatımı ortaya dökmek için, yıl dönümü gününün gelmesini bile beklemeyişim, ve o büyük bayramı kutlamaya onun daha arifesinde bulunduğumz sırada baslıyacak derecede sabırsız davranışım sebepsiz değildir.

Bu yıl, Lozan zaferinin mânası, bizi, her yıldan daha büyük bir heyecanla dile getirebilecek derecede muhteşmdir. Çünkü bu yıl, Türk milletinin başında bulunan Lozan kahramanı, Türk vatanını ve, eli silâh tutan bütün dünya milletlerini içine çeken harp cehenneminin dışında tutabilmekle, ikinci bir sulh zaferi kazanmıştır. Kazanılan her sulhün kıymeti, muhafaza olunabildiği müddetin miktariyle ölçülür. Çünkü, milletlere uzadığı nisbette refah getiren sulhün ömürlü olabilmesi, ancak, üzerine istinat ettiği temellerin sağlamlığına mütevakkıftır.

İnönü kahramanının Lozanda kazandığı sulhün, ne sarsılmaz temeller üzerine kurulduğu, dün yayı altüst eden bütün fırtınalar karşısında gösterdiği mucizevî mukavemetten bellidir.

Bunun içindir ki, biz yarın, Lozan zaferinin bayramını, hem harp kazanmasını, hem sulh kazanmasını, hem harpten korunmasını, hem de kazandığı sulhü yaşatmasını bilen bir şefin etrafına toplanmış bulunmanın benzersiz emniyeti ve sevinci içinde yaşayacağız!

ADLİYEDE :

Bir Bisikletçi İhtikâr Suçundan Muhakeme Ediliyor

Taksimde Feridiye mahallesinde 17 numaralı dükkânın sahibi bisiklet tamircisi ve kiralayıcısı Yugoslav tebaasından Aleko Lazaroviç, dükkânında "Millî Korunma Kanununa,, mügayir satış yaptığı için cürmümeşhut yapılarak, Asliye Ikinci ceza mahkemesine verilmişti.

Dün yapılan ilk duruşmada suçlu dinlenmiş ve cürmümeşhut yaptıran; Kasımpaşada Camiikebir sokağında bisiklet tamirciliği ve kiralayıcılığı yapan Kemalin dukkânına geldiğini, 11 bisiklet almak istediğini, fakat evvelce kendine 232,5 lira borcu olduğu için borcunu ödemeden bisiklet satamıyacağını söylediğini, bunun üzerine "Borcumu da getiririm,, diyerek gittiğini ve o gün dükkâna geldiği zaman 232,5 lira borcu ile 11 bisikletin bedeli olan 550 lirayı getirdiğini söylemiş ve cebinden çıkardığı 939 senesine ait not defterindeki kayıtlı borcu göstermiştir.

Cürmümeşhudu yaptıran Kemal ise; böyle bir borcu olmadığını 11 bisiklet bedeli olarak 792,5 lira istediğini 550 liralık fatura verdiğini 232,5 liranın da elden aldığını söylemiş ve takvimdeki yazıyı koridorda yazdığını söylemiştir.

Bunu müteakip Alekonun hazır bulunan 4 şahidi dinlenmiştir. Bunlar da evvelki pazarlıkta Alekonun borcunu ödemezsen bisikletleri sana satmam dediğini işit tiklerini söylemişlerdir .

Bunlardan sonra da zaptı yapan memurlar dinlenmiştir.

Iddia makamı Fiyat mürakabe bürosundan bu satışta ihtikâr yapılıp yapılmadığını ve defterdeki yazının ehlivukuf tarafından ne zaman yazıldığının tetkik edilmesini istemiştir.

Aleko Lazaroviç tevkif edilmiştir.

Pantalon Hırsızı — Kapalıçarşıda terzi Ahmet Tevfikin ütüleyip dükkânı önüne astığı pantalonu çalmaktan suçlu sabıkalı Mehmet dün mahkemede 3 ay 15 gün hapse mahkûm edilmiş ve tevkif olunmuştur.

Mübaşirlik Imtihanı — Dün sabah adliyede mübaşir imtihanları yapılmıştır.

Imtihana 6 kişi girmiştir. Imtihan neticesi yakında belli olacaktır.

Adliyede Tetkikat — Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Adliye Vekâleti müsteşarı Selim Nazif dün adliyede bazı tetkikler de bulunmuştur.

Cornelia Sorabji, Hintlidir. İkinci vatan olan İngilterenin ilk Hintli kadın avukatıdır. İngiltere ve yeni Hindistan hakkında yazdığı hikâyeler ayni derecede vukufla yazılmıştır ve ayni derecede kuvvetlidir.

Hint Hikâyesi :

ATEŞ ÂYİNİ

Cornelia Sorabji'den — Çeviren Ha - Ça

★ ★

İki erkek Kharthoum gemisinin güvertesinde konuşuyorlardı. Gemi Hindistana gidiyordu. Genç Hintli doktor Gopal Karve:

"— Büyük babam, beni İngiltereye gönderdiği zaman yedi yaşında var, yoktum. Fakat, Hindin, o parlak güneşini, renklerini, seslerini, kokularını, musikisini hiç bir zaman unutamadım.

Annemin beni daima şmartan, o geveze hizmetçi kadınları gözlerimden gitmiyor.

Hele, güneşli bir yaz gününün, muhteşem, gürültülü bir alayı.. Beni, bastı bacak bir beygire bindirmişlerdi. Rengârenk elbiseler giyinmiştim, boynumda çeşit çeşit çiçek dizileri vardı. Önümde muganniyeler, arkamda çalgıcılar.. İleride, alayın tâ ortasında, beygirin ensesinde çalınan ilâhiye uygun bir makam tutan bir kız çocuğu küçücük kmalı elleriyle bindirildiği ilerliyordu. İşte, bunun benim düğün alayım olduğunu kaç yıllar sonra öğrendim!.. Düğünden hemen sonra, İngiltereye gönderilmiştim; şimdi babam, beni memlekete çağırıyor, orada, beni, hem ailenin, hem de karımın beklediğini, ancak bu son mektubunda yazıyor! Düşün Stewart, ne fecaat! Düşün bir kere; o, bütün ömrü boyunca, kapalı bir odada bir kürek mahkûmunun azabını çekmiştir, dünyasından bihaber.. Evet, biliyorum, ona da güç.. Asırlarca asırlık bir âdet, bir günde değişemez; ama, ne de olsa, böyle bir evlilik, bütün bu olup biten büyük müthiş bir hata.,,

★ ★

Hindistana vardıkları gün, onları orada, feci bir veba salgını karşılamıştı. Bâtıl itikatlarla Azrail, el ve ağız birliğiyle heryeri kasıp kavuruyordu.

Gopal bir sabah, arkadaşına:

— Korkarım, önüne geçemiyeceğiz Stewart, dedi. Sonra yaz, ne yapıp yapıp, derhal bir kadın doktorla bir kadın hastabakıcı göndersinler. Evet, sokaklardaki fakir kadınlara, yaka paça yakalayıp, ister istemez bakabiliyoruz, fakat zengin sınıfı dert anlamıyor.. Onlar, kendilerini bir erkeğe göstermektense, ölmeyi daha doğru buluyorlar. Salgın, işte asıl bu sınıftan çıkıyor

— Evet, doğru.., Vaziyeti hemen bildireceğim.

Cevap, ancak iki hafta sonra geldi: Avrupada okumuş, Hintli bir kadın doktorun, bir hastabakıcı ile birlikte gönderildiği bildiriliyordu. Her ikisi de bir müddet yanlarında kalacak, onlara yardım edecekti..

★ ★

Santi Bhapat, ince, uzun boylu, çok hisli bir kadındı. Güzelden ziyade, daha çok alımlıydı. sabırlı bir nezaketi, bitmez, tükenmez bir şefkati vardı. Kendini tamamen işine vermişti; o kadar ki, erkek arkadaşları onun bu yorgunluğa dayanamıyacağından korkuyorlardı. Şanti, garbin en iyi, en lâzım taraflarını almış, fakat vatanı şarkın meziyet ve hususiyetlerini kaybetmemişti. Bu bakımdan, Gopal ile aralarındaki sevgi ve bağ, önüne geçilmez bir şeydi. Bu, ikisini şaşırtmıştı: Adeta bir çıkmaza girmişlerdi: Çünkü Gopal'in karısı vardı, Şantinin de kocası..

— Beni de çocukken evlendirmişlerdi. İngiltereye tahsile gönderildiğim zaman, o, buna ses çıkarmamış olacaktı, Onun bu beklenmedik müsamahasını, daima iyi bir şey olarak hatırladım, Fakat şimdi, onunla nasıl yaşıyabilirim? O şimdi nerededir? Ne yapıyor? Bilmiyorum. O, bir evin biricik şımarık oğlu, şimdi hâlâ kendi köyünde, dede mirası topraklarını, softa bir taassupla idareyle meşguldür, ve herhalde halinden de memnundur.

★ ★

Ateş bayramıydı. Bir çok dindarlar, uzun oruç aylarmda kendilerini ateş tecrübelerine hazırlamışlardı.

İşte, gürültülü, muazzam bir kalabalık, bir sürü dağlardan, tepelerden korkunç bir çığ gibi vadiye iniyorlardı.

Yavaş yavaş, geniş düzlük ayrı, uzun gölgelerle örtülmüştü; alaca karanlıkta, koca, müthiş bir yangın, acaip bir kızıllıkla her yanı sarmaya başladı. Etrafında çepeçevre, heyecanlı bir seyirci kalabalığı ve biraz ötede, beyaz keten maşlahlı bir rahipler kümesi göze çarpıyordu.

Baş rahibin kalın, heybetli sesi duyuldu:

— Mukaddes ruhlar için bu, hayatını yok yere feda etmek sayılmaz. Bu, ulvi ve büyük bir ibadettir. Mukaddes ruhlar, günahsızlar, ateşten tertemiz çıkacak, günahkârlar, lâyik oldukları şekilde yanıp kül olacaklardır.

★ ★

Santi:

— Bugün ateş bayramı; gidip görelim, demişti. Anam da onlardandı. Bu ateş âyinini düşündükçe içimin titrediğini duyarım. Ne olur, gidelim.., Ben de, evet.. Ben de onlar gibi beyazlar giyineceğim.

Davullar vuruluyor, ilâhiler göklere çıkıyordu. Ateşin önünde, âyinin kurbanları, beyazlar içinde bir genç kız kümesi elele tutuşmuş, vect içinde baş rahibin işaretini bekliyordu. O:

— İşte, diye söze başladı, bu bâkirelerin gönüllü ibadetine karşılık, vebadan kurtulacağız; ilâhlar böyle istiyor! Kim ölüme gelinlik edip kendi canı bahasına, milyonların hayatını satın alacak? Kim.. Kim?.. Bakın, tarlalar bizi bekliyor, buğday toplanmaya hazır! Fakat.., Veba, ölüm yakamıza yapışmıştır; bırakmıyor..

Sükût.. Sükût içinde, hayatın nabzı vuruyor gibiydi. Sonra.. Kısa, kesik bir çığlık.. Genç kadın doktor, kendinden geçmiş, vect içinde, bir hamlede bâkirelere yetişmişti.

Baş rahip elini kaldırdı, yedi genç kız, alevlerin içinden geçiyordu. Rahipler hep bir ağızdan ilâhiye başlamışlardı:

— Ey Agni! Topuna birden kıyma! Göz, güneşe; nefes, rüzgâra katılsın! Hayır suda ise, sular getirsin!.. Ey ulu Agni!..

Kalabalık birden sarsıldı. Sonra.. Nasıl oldu, ne oldu? Bilmem:

— Bu da ne oluyor? Ölüm ilâhisi de neye? Bir uğursuzluk var!.. Kız doktor!.. Diye haykırdılar..

Rahipler:

— Gâvur âdetleriyle kirletilmişti, dediler. İlâhlar gazaba geldi.

Herkes matem tuttu.

Yalnız arkadaşı, Gopal susuyordu..

★ ★

Aradan bir ay geçmişti. Gopal muayenehanesindeydi. Yüzün de hayattan bezmiş bir adamın ifadesi vardı. Bir mektup getirdiler, açtı. Mektup, o. hiç tanımadığı babasındandı:

Oğul! Seni aldattığım için, beni affet.., Kız doktor, karındı. Bu tecrübeyi senin iyiliğin için yaptık. Fakat yanılmışız; ilâhlar tecrübeden hoşlanmıyor. İyilik doğruluktadır. Adetlere sadakattedir. Her türlü ıslahat kahrolsun!

Fakat Gopal böyle düşünmüyordu..

TAN — ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi	Türkiye	Ecnebi
Adres değiştirmek (25) Krş.	1400 Kr. 1 sene	2800 Kr.	400 Kr. 3 Ay	800 Kr.
	750 „ 6 Ay	1500 „	150 „ 1 Ay	300 „

BUGÜN

Dünyanın Siyasî Manzarası

1 — Amerika hariciye müsteşarının yeni Alman plânı hakkındaki sözleriyle muhtemel Brenner mülâkatı arasında bir münasebet aramak mümkündür.

2 — Hitlerin bitaraf bir devlet nezdindeki elçisi vasıtasiyle İngiltereye karşı yptığı yeni sulh taarruzunun da neticesiz kalması muhtemeldir.

3 — Japonya, seferberliğini tamamlamıya hararetle devam etmektedir. Gelen haberlerde Japonyanın Hindiçinî istikameti üzerinde harekete geçmek üzere olduğu mevzuu bahsedilmektedir.

Alman Plânı:

Londradan gelen bir habere göre, Amerika hariciye müsteşarı Welles: Avrupada müstakil kalan devletlerden bir kısmına taarruz için hazırlanan Alman plânı hakkında malûmat aldığını dün akşam ifşa etmiş fakat kimlerin taarruza uğrayacaklarını söylememiştir

Doğruluğuna inanamadığımız bu haber ile muhtemel Brenner mülâkatı arasında zihin kendiliğinden bir münasebet tesis ediyor ve şöyle bir muhakeme yürütüyor:

Almanya Rusyada bir yıldırım harbi yapamamış, işgal ettiği arazide ümit ettiği ve şiddetle muhtaç olduğu yiyecek stoklarını eline geçirememiştir. Alman ordusunun Moskovaya kadar gitmesi bu vaziyeti değiştirmiyecektir.

Kafkas petrollerine götüren yol ise pek uzun ve çetindir.

Kış bütün dehşeti ile yaklaşmaktadır

Sovyet orduları bozulmaksızın, bugüne kadar gösterdikleri mukavemette devam ettikleri takdirde, Alman ordusunun on beş yirmi gün sonra yorgun düşmesi ve taarruz kabiliyetinin azalması muhtemel görülebilir

Neticede, buğday ve petrol elde etmek için harbeden Alman ordusu, bunları bulamadıktan başka milyonlarca ton petrol sarfetmiş olacaktır.

İşte böyle bir vaziyet Alman ordusunu, Sovyet cephesinde tedafüî bir vaziyete geçerek, tekrar Suriye, İrak, İran ve başka bir yoldan Kafkas istikametinde, yahut Mısır veya Cebelitarık istikametinde harekete sevkedebilir.

Fakat Alman ordusunun, bir kısmını başka bir cepheye göndermesi ve şark cephesinde tedafüî bir vaziyette kalması, Sovyet ordusunun muvaffakıyetli bir taarruza geçmesine sebep olur.

Sulh Taarruzu:

Londra radyosu beynelmilel siyasî vaziyeti çok şiddetle alâkadar eden bir haber vermiştir. Bu habere göre, Almanyanın bitaraf bir devlet nezdindeki büyük elçisi oradaki bitaraf devlet sefirlerine, cenabı hakkın kendilerine tayin ettiği mühim bir vazifeyi ifa zamanı geldiğini ve Almanya ile İngilterenin arasını bulmaları lâzım geldiğini söylemiştir.

Almanyanın Sovyetlere karşı harp açarken, İngilterenin ve Amerikanın sempatisini kazanacağını ümit ettiği ve bazı muvaffakıyetler kazandıktan sonra, bu devletlerle, Sovyetler Birliğinin zararına, bir anlaşma temini maksadiyle sulh teklifinde bulunacağı tahmin ediliyordu.

Son günlerde Almanyanın bir sulh teklifi yapacağı hakkında çıkan ve salâhiyettar İngiliz ve Amerikan devlet adamları tarafından enerjik bir surette tekzip edilen şayialar, bu tahminleri teyit etmişti.

Bugün de, bu Alman elçisinin yaptığı bildirilen bu teşebbüs -eğer doğru ise- Almanyanın bu niyeti hakkında hiç bir şüphe bırakmamaktadır.

Fikrimizce bu teşebbüs, Almanyanın şark cephesinde umduğu neticeyi umduğu süratle elde edemediğinin bir alâmetidir. Bugünkü şartlara göre bu teşebbüsün muvaffakıyet ihtimali, yok denecek kadar azdır.

Bunun muhtelif sebepleri vardır:

● İngiliz ve Amerikan devlet adamları: "Bugünkü Alman zimamdarları ile konuşmıyacaklarını" bir çok defalar kat'iyetle söylemişlerdir.

● Roosevelt parlâmentoya dünkü mesajında, Nazi tehlikesinin bir sene evvelkinden daha büyük olduğunu ve Bolivya hadisesini kastederek, Nazilerin Amerika devletlerinin arasına soğukluk sokmak istediklerini beyan etmiştir.

● İngiltere ile Sovyetler arasında, müşterek düşman olan Nazizm imha edilinceye kadar harbe devam etmek ve münferit mütareke ve sulh yapmamak taahhütlerini ihtiva eden bir ittifak imzalanmıştır.

● Fakat bütün bunların hepsinden mühim olarak, bu anlaşmayı imkânsız kılan en esaslı bir sebep vardır: Almanyanın Avrupa üzerindeki siyasî, iktisadî ve askerî tam hâkimiyet iddiası ile İngiltere ve Amerikanın menfaatlerinin telif edilememesi.

Almanyanın, bu iddialarında ısrar ederek harbe devam ettiği takdirde kendisine Sovyetler Birliği zararına olarak tavizatta bulunulması şartiyle işgali altındaki Avrupa memleketleri hakkındaki taleplerinin bir kısmından vazgeçmesi akla gelebilir.

Fakat Almanyanın İngiltereyi ve Amerikayı tatmin edecek derecede fedakârlık yapması da, İngiltere ve Amerikanın Alman taleplerini -hafifletilmiş şeklinde dahi- kabul etmesi de imkânsız görülmektedir.

Bolşevikliğe karşı cihadı mukaddes bayrağı altında yapılacak bir Alman sulh taarruzunun İngilterede ve Amerikada bir takım taraftarlar bulması, bazı mahafili memnun etmesi ve bilhassa Amerikada infiratçıların Roosevelt aleyhindeki propagandalarını şiddetlendirmesi muhtemeldir.

Fakat, bütün bunlara rağmen bu yeni taarruzun da, bundan evvelkiler gibi neticesiz kalması muhtemeldir.

Japonyada.

Londradan gelen bir habere göre Japonyada umumî seferberliğin tamamlanmasına

(Arkası 4 üncüde)

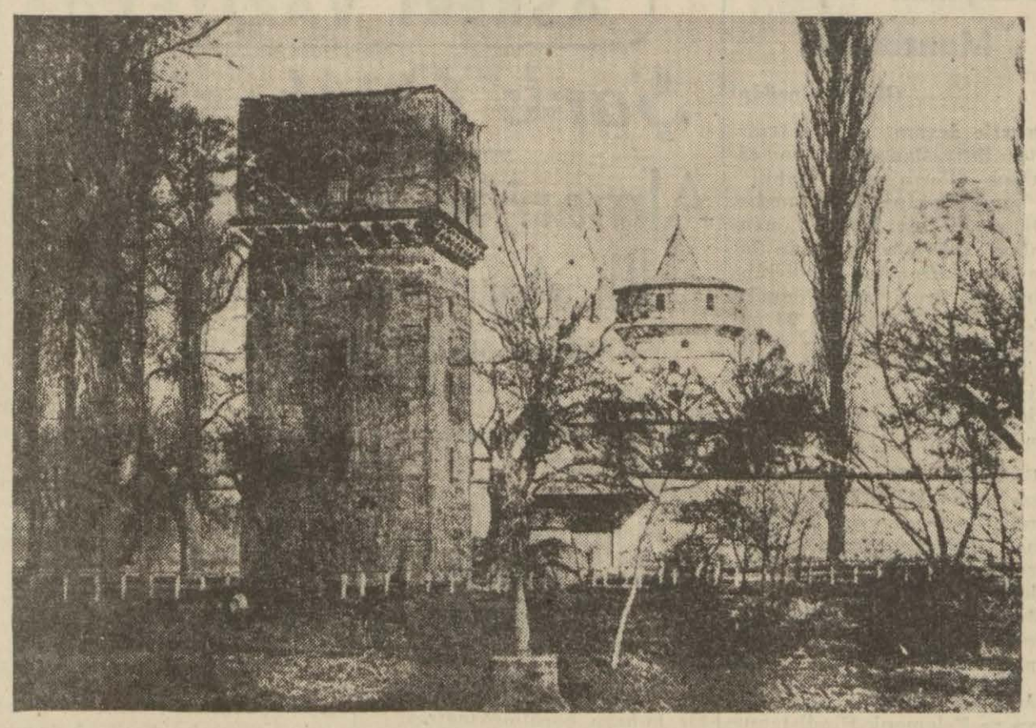

Şimdi yerinde yeller esen Edirne sarayından bir görünüş

İbrahim Pş. Sarayı Ve içinde Yapılan Düğünler

(II)

YAZAN:

Y. Mimar S. ÇETİNTAŞ

Bundan evvelki yazımızda Fatih Mehmedin şehzadelerini Edirne sarayında sünnet ettirmiş olduğunu söylemiştim.

Gerçi Fatihin bu düğününün mevzuumuza girmemesi lâzımdır. Fakat İbrahim Paşa sarayının, içinde yaşattığı muhteşem düğünlerle faaliyete geçmeden evvel, yapılmakta olan Padişah düğünlerinden birisi ve belki de sonuncusu olmak itibariyle mevzuumuza faydası dokunacaktır.

★

Fatih Sultan Mehmet Sırbistan ve Macaristan seferinden Edirneye döndükten sonra (861 - 1457) tarihinde Edirne sarayında muhteşem bir düğün tertip etti. Bu düğünde şehzadeleri Beyazıt ve Mustafa sünnet edilecekti.

Padişah şehzadeleri Beyazıt ve Mustafayı Manisa ve Amasyadan bütün sarayarı halkı ile davet ettiği gibi yurdun her tarafından beyleri, âlimleri, sairleri, kadıları ve şeyhleri düğüne davet etti. Şu suretle Edirnede seçme sınıflardan muazzam bir kalabalık husule gelmişti.

Fatih Mehmet babası İkinci Muradın yaptırmış olduğu sarayı büyütmüş, muhteşem bir salon haline getirmişti. Bu saray elyevm Edirnenin Sarayiçi adı verilen bir yazlık tenezzüh veridir ki Tunca ve Mericin üstünde bir ada halinde güzel bahçelerde metrukâtî görülmektedir. İşte düğün sahası da burası idi.

Burada padişahın şahsına mahsus çadırda muhteşem bir taht kuruldu, bu taht üstünde padişah memleketin en tanınmış âlimlerini etrafına toplıyarak düğünün açılışına bunların huzuriyle başladı.

Bu âlimler arasında en seçkinleri olmak üzere padişahın hocası Hayrettin Efendi sağında ve İkinci Murat zamanında İrandan gelmiş olan Ali Tusî solunda yer almışlardı. Padişahın tam karşısında da fetihden sonra İstanbula ilk defa kadı tayi edilmiş olan meşhur âlim Hızır Bey ile yine padişahın hekimlerinden Sükrullah Mehmet Çelebi bulunuyordu. Bunların riyaset ve idaresi altında yurdun bütün belli başlı ûlemasından mürekkep çok ehemmiyetli bir ilim heyeti toplanmış oluyordu ki düğünün ilk günü baştan başa bu heyetin muhtelif mevzular üzerinde ilmî müsahabe ve münakaşaları ile geçirildi.

★ ★

Padişahın huzurunda cereyan eden bu zengin ve yüksek ilmî müsahabe ve münakaşaara son verildiği zaman davetli olan bu heyet azasına gümüş tepsileri ile beraber şekerlemeler, ve meyve şkerlemeleri dolu kutular ikram edildi, altından yapılmış eşyalar, kıymetli elbiseler kürkler hediye edilerek düğünün birinci gününe nihayet verildi.

Bütün Türk hâkanları gibi Fatih de böyle ilmî toplantılara ve bu toplantılardaki müsahabe ve münakaşalara fevkalâde ehemmiyet verirdi.

Nitekim bir gün uzak diyardan gelmiş bir Arap âlimi Padişahın huzurunda Türk ûleması ile girıştiği bir ilmî münakaşada mevcut ûlemayı fena halde sıkıştırmıştı, Arabın bu galebe ve tahakkümü Fatihin çok canını sıkmış, nihayet Hızır Beyi huzuruna getirterek Arapla tutuşturmuştu.

Bidâyetinde askerî kıyafeti ile karşısına çıkarılan bu zatın henüz otuz yaşlarında olduğu için gençliği ve kıyafeti ile istihzalara başlıyan bu Arap âlimini Hızır Bey mevzuubahs meseleler üzerinde ilzam ettikten sonra, bizzat kendisinin açtığı ilmî mevzular karşısında Arap âlimini cevap vermekten âciz bir hale getirerek padişahın yüksek taltif ve teveccühüne mazhar olmuştu.

Şimdi de Fatihin bu düğünün ilk gününü ûlemaya ve ilmî müsahabelere tahsis etmekle Fatih üniversitesi kurucusunun ilme ne kadar kıymet vermiş olduğunu bir daha öğrenmiş oluyoruz.

Düğünün ikinci günü Padişah şeyhleri etrafına toplatarak bir gün evvelki gibi onlara da kendi sahalarında müsahabe ve münakaşalar yaptırarak ayni şekil de izaz ve ikramla huzurundan çekilmelerine müsaade etti.

Düğünün üçüncü günü artık eğlenceler başlamıştı. Akşama kadar muhtelif silâh oyun ve müsabakaları, koşu ve binicilik müsabakaları, ok atma ve sair spor hareketleri ile eğlenildi.

Dördüncü gün düğünün son günü idi. Bugün halka ve fıkaraya para dağıtıldı, vezirler ve hükûmetin yüksek memurları sadrazam başta olmak üzere Padişaha düğün hediyeleri sundular... Ve düğün de nihayet bulmuş oldu.

İşte bu düğünden sonraki sûru hümayunlar yâni Padişah ve Sultan düğünleri sırası ile İstanbuldaki at meydanı sarayında (ipodrumda) cereyan edecektir.

★ ★

İkinci Beyazıt (895 - 1490) tarihinde Edirnedeki meşhur binalarını yâni Tunca kenarındaki cami, hastahane tıp medresesi, imâret, mumhane, köprü ve değirmenden ibaret mâmuresini yaptırırken diğer taraftan İstanbulda da muazzam bir düğün hazırlamakta idi, bu düğünde padişah üç kızını birden evlendirecekti.

Bu kızardan birisini Uzun Hasanın oğlu olup Fatihe damat bulunan Uğurlu Mehmet Paşanın oğlu Ahmet Beye, ikinci kızı veziriâzam Davut Paşanın oğlu

(Arkası 4 üncü sayfada)

GÖRÜŞLER

Lozan ve Yeni Türkiye

Yazan: Sabiha SERTEL

Yirmi yedi senelik bir tarihtir. 1914 Teşrinevvelinde Almanya ile beraber harbe giren, 1918 de Almanya ile beraber mağlûp olan, 1920 Ağustosunda Sevr muahedesini imzalayan, yine 1920 de istiklâl savaşına giren, 1922 Teşrinevvelinde Mudanya mütarekesini, 1923 Temmuzunda Lozan anlaşmasını imzalayan Türkiyenin tarihi.

Bu 27 senelik tarih, Türkiyenin bir devri kapayıp, yeni bir devre girişinin dönüm noktasıdır. Sevr muahedesi, çürümüş bir Osmanlı imparatorluğunun ve bunun etrafına toplanan grupun menfaatlerini korumak maksadiyle yapılmış bir esaret vesikası idi. Bu vesikayı, yegâne kurtuluş çaresi diye millete uzatan imparatorluk, hürriyet ve istiklâlinden bir santim fedakârlık yapmıyan Türk milletinin demir eliyle yıkılıp gitti. Mustafa Kemalin hürriyet ve kurtuluş savaşına iştirak eden bu millet, kurtuluş şuuruna sahip bir milletin en keskin imtihanından geçti.

"Hedefimiz Akdenizdir." diyen başkumandanın, bütün bir millet olan ordusu, ayni zamanda yeni bir devletin temellerini kuran bir inkilâp ordusu idi. İmparatorlukla beraber, mazinin bütün köhne telâkkilerini, kuruluşunu kökünden sarsan istiklâl harbi ve bunu takip eden inkilâplar, 27 senelik bir tarihin yeni bir merhalesidir.

İktisaden Avrupa emperyalizminin boyunduruğu altına giren, kapitülâsyonlar ile yarım bir müstemleke olmayı kabul eden zümre istipdadiyle halk ve köylü esaretini yaşatan imparatorluk, sarayın tepesinde sallanan bayrağı, istiklâl sembolü olarak tanıyacak kadar gafildi.

İstiklâl, ne bayrak, ne de toprak hudutlarını çizen sınırdır. Hür ve müstakil yaşıyan milletin, istiklâl sembolü, iktisadî hâkimiyetidir. Eğer bayrak, bu vazifeye kâfi olsaydı, Tunus emirinin sarayında sallanan bayrak da, bu müstemleke devletinin değil, müstakil devletin sembolü olabilirdi.

İstiklâl savaşına giren, Sevr'i yırtıp Lozan muahedesini imzalayan Türk milletinin, Lozan'da bu milleti temsil eden İsmet İnönü'nün istiklâl şiarı da, bu iktisadî hâkimiyet şiarı idi.

Bunun içindir ki, Sevr muahedesi yırtıldı. Galip devletlerin sulh masasında Lozan muahedesi imzalandı. İsmet İnönü Lozan'dan yeni Türk milletine bir kurtuluşun beratını getirdi. Kapitülâsyonlar tarihî bir efsane oldu İmparatorluk, saltanat, hilâfet, bunlara tâbi içtimaî müesseseler birer birer yıkıldı sanayileşmeyi, teknik, kültürel sosyal terakkileri birinci plâna alan, şiarı; halkçılık, inkilâpçılık cümhuriyetçilik, milliyetçilik lâiklik, devletçilik olan yeni devletin bünyesi, yepyeni esaslarla kuruldu. Bu şiarlar esas teşkilât kanununa geçti.

Lozan muahedesinin yıldönümünü kutluladığımız bu günlerde, bütün dünyayı açlık, ölüm felâket içersinde bırakan bir harbin içindeyiz. Devlet bünyelerini esasından yıkmak, hürriyet ve istiklâlleri, millî, iktisadî, bütün hâkimiyetleri tarumar etmek için açılan bu harp, sınırımızdan içeriye girmemişse bile, sınırlarımızın önüne gelmiştir.

Bir tayfun gibi eski sahalardaki gemileri dairesi içine çeken harp tayfunu Türkiyeyi haricte bırakacak mıdır? Kat'iyetle hükmedemeyiz. Fakat eğer, bu hürriyet ve istiklâli müdafaa için harbe girmek bir gün zarureti olursa, yeni Türk devletinin bünyesi, bu müdafaanın esas temelini teşkil eden, Sevr'i yırtan Lozan'ı imzalayan bir milletin vereceği karar, teslimiyet olamaz. Anti - Emperyalist haric bir siyasetle iktisadî hâkimiyet esasları üzerine kurulan devletin müdafaa edeceği yegâne esas da bu iktisadî hâkimiyet ve hürriyet şiarıdır. Lozan, bu şiarların beratıdır.

Yeraltı Yemek Trenleri

Londra halkının uzun müddet kalmak üzere geceleri yeraltı tren istasyonlarına yerleştiklerini gören Londra valisi ve tren kumpanyası müdürü bu halkı doyurmak için çareler düşünmeğe başlamışlardır.

Bizim tünelin 20 defa daha büyüğü olan bu istasyonların iki tarafında halk yerlere serdiği battaniyeler üzerine yayılmıştır. Ve şimdi Londra valisi ve tren kumpanyasının kararı üzerine her gece 7 ton yiyecek ile dolu altı tren bu istasyonlara uğrar ve halka yiyecek içecek getirir.

Tutulan istatistikler göstermiştir ki bir gecede sığmak vazifesini gören bir tren istasyonunda 30.000 francala, 21.000 simit yenilmekte, 52.000 kilo süt içilmektedir. Bu ternin getirdiği yiyecekler arasında ayni zamanda çorba, sucuk da vardır.

Bütün bu yiyecekler belediye tarafından açılan ve içinde 1000 kadın işletilen hususî bir lokantadan gelmekte ve halka gayet ucuz bir fiyata verilmektedir.

Yukarıki resimde trene konulmak üzere yiyecekleri paketlere yerleştiren kadınları görüyoruz.

★ ★

Trenlerde Boşboğazlık Etmeyiniz

Son zamanarda Alman denizaltılarının mutattan fazla miktarda İngiliz ticaret gemisi batırmış olması İngiliz makamlarının dikkat nazarını çekmiştir. Bu iste bir kurt yeniği sezen vekâletler tahkikata başlamışlardır. Elde ettikleri netice sudur:

Gösterilen bütün takayyuz ve itiyada rağmen memleket dahilinde beşinci kol mensuplarının kökü temizlenmemiştir. Bunlar bilhassa sahil ile Londra arasında işliyen trenlerde istedikleri malûmatı toplamaktadırlar.

Zira seferden gelen gemilerin mürettebatı izinli olarak evlerine dönerken bir çok defalar trende seyahat etmektedirler. Üzerlerinde beyaz üniformalariyle tren kompartimanlarında belirir belirmez, halk coşmakta, vatan müdafaasında oynadıkları büyük rolden ne kadar memnun olduklarını gemici vatandaşlarına göstermek istemektedirler.

Orta yaşlı bir kadın — Evlâdım, ne taraflardan geliyorsunuz, böyle, bak hep yüzünüz de yanmış....

Başındaki şapkasından Asor gemisine mensup olduğu anlaşılan bir gemici — Biz İzlanda açıklarından dolaşarak Amerikadan geliyoruz, teyze.

Diğer yaşlı bir kadın atılır:

— Amerikadan mı, ne uzak yer yahu.. Bari izinli ne kadar kalacaksınız?

— On gün kadar... Sonra Liverpool'dan kalkıp Mısıra gideceğiz.

— Bravo evlâtlar, aslan gibisiniz, maşallah...

Diğer bir köşede bir kaç bahriyeli konuşurar:

— Yahu Jim'e yazık oldu. Şimdi nişanlısına ne diyeceğiz?

Bir meraklı bay lâfa karışıyor:

— Hiç hücuma uğradınız mı yolda?

— Üç defa... Ama sonuncusu hepsinden beterdi, gemideki mühimmatın hepsini bitirdik. Artık son kurşunları kullanıyorduk ki birdnbire çekildiler.. Biraz daha kalsalardı halimiz haraptı. Tam 12 tayyare bizim gibi 7000 tonluk bir gemiye saldırırsa ne olur? Zaten mühimmat nâmına neyimiz var ki... Önde 14 lük, arkada 25 lik bir top. Bir de yan taraflardaki mitralyözler... Haklarından iyi geldik bile..

Artık kendi topraklarında o toprağın insanları olan gemiciler büyük bir şevkle maceralarını anlatırken bir kenarda siyah gözlüklü bir yolcu sessiz sessiz gazetesini okumaktadır.

İşte bu adam ilk fırsatta oturup düşman hatlarına şu raporu verir:

"Asor vapuru bundan on gün sonra yani aym 30 unda Liverpool limanından Mısıra hareket edecekti. Geminin ön tarafında bir 14 lük arkada 25 lik top vardır. Yan taraflarda bir kaç mitralyöz mevcuttur. Geminin ne yükliyeceğini Liverpool tarassutumuzdan sonra size bildirilecektir.,,

İşte şimdi İngiliz bahriye ve dahiliye nezaretleri halkı trenlerde bu gibi boşboğazlık yapmamağa davt etmektedir.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

ÇOK TERLEMEK...

Terlemek insan için lüzumludur, faydaldır. Fakat fazla terlemek de insanı haylice rahatsız eder. Teri azaltmıya çare arar.

Çok terlemek, bazan mikroplu yahut mikropsuz olmakla beraber vücudün umumî bir hastalığından ileri gelir. Grip hastalığında, mide bozukluğunda olduğu gibi... O vakit ter insanı rahatsız etse de hastalığın geçmesi için lüzumludur.

Bazılarında bütün vücudün, yahut yüzün yalnız bir tarafı çok terler, öteki taraf hiç terlemez O vakit bir sinir hastalıkları mütehassısına görünmek iyi olur...

Kimisinde bütün vücut çok teler. Eksersiz, çok terlemeğe başlamadan önce vücudün her tarafına iğneler batıyor gibi olur, boğaz sıkışır, ruha sıkıntı basar. Sonra vücudün her tarafını ter kaplar; alında, saçların dibinde; koltu kaltlarında, bacak aralarında daha ziyade... Ter kuruduktan sonra da cildin üzerinde beyaz beyaz küçücük kabarcıklar peyda olur... Böyle bütün vücudün terlemesi ne kadar sıkıntılı olduğunu bilhassa şişmanlar pek iyi bilirler...

Bütün vücudün çok terlemesi, bereket versin, epeyce nadirdir. Çok terlemek, daha ziyade yer yer olur....

En ziyade koltuk altlarında... Bu hal mahcup insanlarda çok tur. Sıkılacağı bir yere gidince iki koltuğunun altından ter sızdığını hisseder.

Avuçlarının içinden çok terliyenler de haylice çoktur. Onlar bütün yıl çok terlerler, fakat yaz mevsiminde ter daha artar.. Elleri çok terlediğinden dolayı sanat değiştirmeğe mecbur olanlar bile vardır.

Ayakların altından çok terlemek daha zahmetli olur. Ayaklar, bir taraftan bütün vücudün ağırlığını taşıdığından, bir taraftan da çoraplarla ve ayakkabılarla kapalı kaldığından çok terleyince, yürümek güçleşir...

Futbolcu Portreleri

Nüzhet "Baba,,

Yazan: Bedri GÜRSOY

Faal sporcu iken (Nüzhet) i, sporu bıraktıktan sonra teknik ve mühim spor yazıları yazdığı zamanlarda (Nüzhet Abbas) ı, bugün de memleketimizde değerli bir futbol mütehassısı olarak nam veren (Nüzhet Baba) yı kim tanımaz ki?

Nüzhet, memleketimizde en - der yetişen, daima iftihar ile yadedeceğimiz değerli bir sporcu ve spor mütehassıslarımızdandır.

Nüzhet "Baba" eFnerbahçe birinci takımında oynarken

Denizcilik, atletizm, tenis, futbol, dağcılık gibi sporlarda bilfiil senelerce tam amatör bir sporcu ruhu ile emek sarfetmiştir. Nüzhet sporculuğunu bu ana gelinciye kadar hiç bırakmamıştır. Bundan dolayıdır ki hâlâ bugün de formu hiç bozulmamış, çelik gibi bir sporcu vücudüne maliktir.

İdareciliği de meşhurdur. Millî futbol takımımızın kamp müdürlüğünü ve yine futbol hakem komitesi reisliğini yaptığı esnalarda büyük bir liyakat göstermiştir. Koyu Fenerbahçelidi. Klübünü son derece sever.

Hey gidi günler hey, şimdi gözümün önüne Nüzhetin futbolculuğu geliyor da... O ne ele avuca sığmaz yaman bir futbolcü idi. Yorulmak, yılmak nedir bilmezdi. Çevik ve sağlam bir vücude malikti. Mükemmel bir atletti de..

Anî kıvrak ve şaşırtıcı pasları, yırtıcı eşapeleri vardı. Şutleri sert ve anî idi. Çalımları, vücut ve ayak, kıvraktı. Kafa vuruşları da meşhurdu. Bütün bu meziyetlerinden maada Nüzhetin futboldaki en büyük hususiyeti zamanının en teknik oyuncularından olması idi.

Nüzhet Baba, seciyeli, mert bir sporcu arkadaşımızdır. Spor terbiyesinin ve gayesinin ne demek olduğunu kavramış olan bu mütevazi ve münevver sporcu Babamızla hepimiz daima iftihar ederiz.

★ ★

Nüzhet Baba'nın spora ait sorduğum suallere verdiği şayanı dikkat cevapları:

"— Kaç sene, hangi klüpte ve hangi mevkide futbol oynadınız?,,

"— İlk klübüm Fenerbahçe - dir. Bu, böyle kalmış ve kalacaktır. Klüp değiştirmek en nefret ettiğim bir hâdisedir. Fenerbahçe birinci takımında, yanılmıyorsam, 1911 senesinde oyna - mağa başladım. Sol haf, sol iç ve nihayet santrfor mevkilerinde oynadım.,,

"— En kuvvetli sporculuk hâtıranızı anlatır mısınız?,,

"— En kuvvetli sporculuk hâtıralarım arasında:

a) Robert Kollejde 1912 senesinde yüz yardada; bir çeyrek milde (o zaman kollej atletizm müsabakaları yarda ve İngiliz ayağı üzerine yapılırdı), tek adım atlamada birincilik adığım haziran ayı başta gelir. Kollejde o devirde bildiğiniz gibi çok yabancı unsur vardı. Bunlar arasında bir Türkün iştirak ettiği her üç müsabakada da (esasen bir atletin üç müsabakadan fazlasına iştiraki memnu idi) birincilik alması ve keza sınıf bayrak yarışında da takımının birinci gelmesi ile dört madalyayı birden göğsüne takması, bana sanki hep öbür milletlerin ordularını perişan etmek kadar gurur vermişti. Hele öbür milletler benim tek bir birincilik bile alamıyacağımı söyliyerek beni kızdırmaları üzerine, bu işin böyle tecelli edişi beni deli gibi sevindirmişti.

b) Yine 1911 senesinde Fenerbahçe birinci takımında ilk Galatasaray maçında sol haf oynarken topu haf mevkiinden alarak çalım ile bütün Galatasaray haflarını ve beklerini geçerek bir gol atmam da keza hiç bir zaman unutamıyacağım bir hâtıradır.

c) Merzifon yaylasında bir öğleden sonra ve ertesi gün akşama kadar 97 parça çil keklik vurduğum günü de ölünciye kadar unutamam.,,

"— En kuvvetli futbol devrimiz sizce hangi tarihtedir.,,

"— En kuvvetli futbol devrimiz, İstanbulda Taksim stadında Slavyayı yendiğimiz günlerdir. Ben o zaman Avrupadan gelmiş tim. Üç sene kadar Türk fütbolcularını görmemiştim. Bekirin de iştirakiyle ve merhum Sedadın hakemliği altında cereyan eden bu maçtaki heyecanım fevkalâde idi. Adeta ve katiyyen mutat hilâfına yüreğim, küt küt atmıştı. Çünkü ben maçlarda faz la heyecana kapılmam. O gün bir şeyler olmuştum ve oyun esnasında bir kaç kere kalbimi elimle yoklamıştım; bir şey oluyor muyum diye!,,

"Bizde profesyonelliğe taraftar mısınız?,,

"— Profesyonelliğe asla taraftar değilim. Henüz amatörlük işinde dahi gönül bundan çok daha ilerisini istiyor. Esasen amatör, spor, profesyonel olabilmek için ve bir tamasa halini alabilmek için çok ilerlemek lâzımdır. Bizde profesyonelliği kabul edersek iş çok daha bozulur. Bunun için profesyonelliğin aleyhine hepimiz çalışmalıyız.,,

"— Türk futbolcülerinden en beğendiğiniz kimlerdir?,,

"— En çok beğendiğim Türk futbolcüleri 1) Zeki Rıza, 2) Bekir, 3) Büyük Fikrettir. Bunlar hangi memlekette olursa olsun (İngiltere de dahil) birinci liklerin oyuncusudurlar. Hattâ Zeki gibi bir oyuncu İngilterede dahi, belki de pek az gelmiştir.,,

Dünyanın Siyasî Manzarası

(Başı 3 üncüde)

hararetle devam edilmektedir. Bütün ihtiyatlar silâh altına çağırılmış, atların ve otomobillerin musaderesine başlanmıştır.

Diğer cihetten, birkaç zamandanberi Tokyoda bulunan Japonyanın Fransız Hindiçinisi mümessili Hindiçiniye dönmüştür. Bu zatın Singapura 90 mil mesafede bir takım deniz ve hava üslerinin Japonyaya verilmesini ihtiva eden bir metalip listesini beraberinde getirdiği tahmin ediliyor.

Bu haberlerden Japonyanın -eğer başka bir istikamette bir hareketi setir meyzun bahis değilse- Hindiçinî istikametinde harekete geçmek üzere olduğu anlaşılıyor.

Japonyanın bu istikamette harekete geçmesinin tercih sebepleri vardır:

Japon devlet adamları, Sibiryaya ve Felemenk Hindistanına karşı harekete geçtiği takdirde Sovyetleri ve Amerikayı karşısında bulacağını, fakat Hindiçinî istilâsının Amerika müdahalesini tevlit etmemesi ihtimalini düşünmüş olabilirler.

Diğer bir sebep de, Hindiçininin kendini müdafaa edecek vaziyette olmamasıdır

Fikrimizce İngiltere ve Amerika, böyle bir istilâ tesebbüsü karsısında sevirci kalamıyacaklardır. Çünkü, Hindiçininin işgali Japonları Filipin ve Borneo adalarına, cenubî Sivamın işgali ise Singapura yaksaltıracaktır.

Amerikanın son zamanlarda süratle almakta olduğu askeri tedbirler, böyle bir istilâya müsaade etmiyeceğini göstermektedir.

M. ANTEN

Francala Tevziinde Yolsuzluk Yapılıyor

Sıhhî mazereti tahakkuk edenlere günde muayyen miktarda francala almak hakkı verildiği halde francala yapan bazı fırınlar bu hakkı kendiliklerinden hiçe saymaktadır. 250 gram francala, bir adamın bir günlük ihtiyacını bile tamamiyle karşılamadığı halde, bazı günlerde de fırıncıların hak sahiplerine francala vermemeleri esasen hasta olan ve francala yemiye mecbur olan kimseleri ne kadar müteessir edeceği âşikârdır. Nitekim bizce hüviyeti malûm olan ve günde 250 gram francala almıya hakkı bulunan birisine Osmanbey francala tevzi mahallinde iki gün üstüste francala verilmemiştir. Osman - beydeki fırına bunun sebebi sorulduğu zaman, "Biz Galatadaki fırından francala alırız. O fırın da bugün bize muayyen miktarda francala vermedi.,, cevabı ile karşılaşılmış, ertesi günü bu, tekerrür etmiştir.

Müteakip günlerde yine bu hâdisenin meydana gelmemesi için alâkadar makamların nazarı dikkatini celbederiz.

ASKERÎ VAZİYET

Şark Cephesinde

Alman-Sovyet Harbinin İlk Ayının Bilânçosu

ASKERÎ MÜTEHASSISIMIZ YAZIYOR

Alman - Sovyet harbinin birinci ayı dün bitti.

Alman askrî sözcüsüne göre bir ayda devam eden bu büyük harbin bilânçosu şudur:

1 — Kızılordu telâfisine imkân olmıyan zayiata uğramıstır. Öyle ki, daha simdiden son ihtiyatların da seferber edilmesine ihtiyaç hâsıl olmustur.

2 — Sovyet Birliğinin Avruda hazırlanmış devamlı bir müstahkem hat kalmamıştır.

3 — Sovyet ordusunda ciddî bir buhran görülmektedir.

Buna mukabil Alman harekâtı muntazaman devam etmektedir.

Yine Alman askerî sözcüsüne göre,

"Bir aylık muharebeden sonra bugünkü vaziyeti 1940 senesinin 7 haziranında Weygand hattının yarılmasından sonraki vazivetiy le mukayese edecek olursak görürüz ki, Alman cephesi Mans sahili ile Meuse nehri arasında siddetli bir meyhan muharebesine tutuşmuş bulunuyordu, simdi de Stalin hattının ötesinde ona benzer bir meydan muharebesi cereyan etmektedir..,

İngiliz mütehassıslarına göre

İngiliz askerî mütehassısarına göre ise bir aylık Sovyet - Alman harbinin bilânçosu şudur:

Bir aylık harp esnasında Alman ordusu Stalin hattına kadar gelmiş ve 370.000 kilometre murabbaı arazi isgal etmistir. Rus hatları surada burada iğrilmis, fakat bugüne kadar hiç bir noktada kırılmamıstır. Bu kadar geniş bir harp cephesinde arazi kaybı fazla bir şey değildir. Mühim olan nokta Sovyet kuvvetlerinin sağlam ve harbedebilecek vaziyette bulunmasıdır. Kızılordunun mukavemeti hiç bir yerde sarsılmamış ve kırılmamıstır.

Almanlar cephede hâlâ hava üstünlüğünü temin edememişlerdir. Cepheden radyo ile nesriyatta bulunan Alman harp muhabiri Johachim Richter "Daimi denecek surette Sovyet tayyarelerinin taarruzuna uğramaktayız,, demiş ve bir Alman kumandanının şu sözlerini nakletmiştir:

"Şu Sovyet tayyarelerini püskürtmek imkânsızdır. Bu derece devamlı taarruzlara şimdiye kadar asla maruz kalınmamıştır. Bütün bu tayyarelerin nereden geldiklerini biliyorum. Her halde cephenin diğer köselerinden buraya nakledilmiş olacaklardır.,,

Alman ordularının gerilerinde Sovyet kıtaları ve yerliler müessir çete harbine başlamışlardır. Bu münferit baskınlar Almanları hayli rahatsız etmeğe başlamıştır.

Çıkan neticeye gelince

İki tarafın görüşünü hülâsa eden bu mütalealardan çıkan netice şudur:

Almanlar şark cephesinde umdukları süratle muzaffer olamamış, günlerdenberi imha edildiğinden bahsettikleri Sovyet ordusunun mukavemetini bile kıramamış, Moskova, Leningrad ve Kiyefe yaklaşmağa dahi muvaffak olamamışlardır.

Leningrat üzerine yürüyen kol hâlâ Pskov'dadır. Bir haftadanberi bu şehrin ilerisine geçememislerdir.

On gün evvel Kiyefin zaptedilmek üzere olduğunu bildiren Alman tebliğleri simdi Kiyefin 120 kilometre garbinde bulunan Novograd - Volinsk etrafında muharebeler olduğundan bahsetmektedir.

Yalnız merkezde Alman motörize kuvvetleri Polosk ile Dobroviç arasında Stalin hattında bir yarık vücude getirerek Smolensk'e kadar ilerlemislerdir.

Fakat üç gündenberi bu müselles üzerinde cereyan eden muharebeler henüz kat'î neticeyi vrmemiştir. Almanlar burada Vitebsk'de bulunan Sovyet kuvvetlerini cevirmeğe calıstıklarını iddia ediyorlar. Sovyetler de Polotsk ve Dobroviç'e ilerliyen Alman motörize kuvvetlerini yan dan tazyik ederek torbanın ağzını kapamağa ve bu suretle arkalarına bakmadan ilerliyen Alman kuvvetlerini muhasaraya gayret ettiklerini bildiriyorlar. Merkezde devam eden büyük harbin neticesi bütün cephe üzerinde tesirini göstermekten hali kalmıyacaktır. İki taraf da bir cephede bütün kuvvetleriyle dövüşmektedirler. Hava kuvvetleri cephe arkalarında münakale yollarını kesmeğe, tecemmüleri dağıtmağa calısmaktadır.

Cenupta Besarabya ve simalde Fin cephesinde Almanlar büyük muvaffakıyetler kaydedememislerdir. Bilâkis burada Sovyet cephesi fevkalâde sağlam görünmektedir.

İbrahim Paşa Sarayı

(Başı 3 üncüde)

Mustafa Pasaya, üçüncüsünü de Fatihe hizmet etmis ve İstanbul fethinde yararlığı görülmüs olan İskodra Beyi Nasuh Beye nikâhlandı.

At meydanında günlerce muazzam senlikler, eğlenceler tertip edildi, hattâ bu düğünde halkın hayretini mucip olan bir hâdise de oldu:

At meydanı civarında küçük ve harap bir Bizans kilisesi o vakitlerde barut deposu ittihaz edilmisti. Düğün esnasında bir infilâk neticesinde barut deposunun hafif olsun diye saç levhalarla örtülmüs kubbesi havaya ucarak denize kadar gitti ve suya düştü. Ve bu kubbe dakikalarca batmıyarak denizde yüzdü.

Bunu düğün halkının bir kısmı hayretle seyredebildiler. Çünkü o vakit simdiki yüksek Ticaret mektebi binası ve yahut daha arkadaki San'atler mektebi söyle dursun hattâ San'atler mektebi verinde mevcut olup sıkışmış kalmıs bir vaziyette gördüğümüz Birinci Ahmet binaları bile yapılmamıştı. Meydanın denize nazır bir set halinde bulunan mukavvis ucu, olduğu gibi denizi seyreden bir teras halinde idi.

Hayvan Hastalığına Karşı Tedbirler

Ankara, 22 (TAN) — Gümrük ve Inhisarlar Vekâleti salgın hayvan hastalıklarının önüne geçilmesi için yapılacak işler hakkında alâkadarlara bir tamim göndererek ezcümle şöyle demektedir:

"Büyük mikyasta tahribat yapan salgın hayvan hastalıklarının önüne geçilmesi ve bu hastalıkların hariçten gelecek hayvanlar vasıtasiyle sirayetine meydan verilmemesi için hudut kapılarımızdan girecek ve çıkacak hayvanların kanuni ve nizamî bir şekilde veterinerlere muayene ettirilmesi ve yakalanan kaçak hayvanların hayvan sağlık zabıtası kanunu hükümlerine tabi tutulması tamimen tebliğ olunur.,,

Muamele Vergisi Muafiyeti İçin Yeni Program

Ankara, 22 (TAN) — Teşvikî sanayi kanunundan istifade eden müesseselerin getirecekleri makine, alât ve bunların yedek ve tecdit parçaları hakkındaki karar name ile mer'iyete konulan kara ra bağlı listede mevcut eşyanın muamele vergisi muafiyetinden istifadelerinin İktısat Vekâletinin müsaadesine tâbi tutulacağı hakkındaki kararname, Vekiller heyeti tarafından tasdik edilmiştir.

RADYO

BUGÜN		PROGRAM	
7,30	Program	18,45	Çocuk saat.
7,33	Müzik (Pl.)	19,30	Haberler
7,45	Haberler	19,45	Kadınlar faslı
8,00	Müzik (Pl.)	20,15	Radyo Gazetesi
8,30	Evin saati	20,45	Halk türküsü
★		21,00	Ziraat takvimi
12,30	Program	21,10	Saz eserleri
12,33	Semailer	21,25	Riyaseticüm hur bandosu
13,00	Şarkılar	22,10	Şarkılar
13,15	Müzik (Pl.)	22,30	Haberler
★		22,45	Dans müziği
18,00	Program	22,55	Kapanış
18,03	Dans müziği		
18,15	Memleket Postası		
18,25	Konuşma		

Müessif Bir İrtihal

Şehrimiz manifatura komisyoncularından Zeki Acar'ın eşi, Adanada Malatya Bez fabrikası işletme şefi Ibrahim Acarla Harika Balcı, Hale Birol'un anneleri

Bayan ATİYE ACAR

uzun süren bir hastalığı müteakip vefat etmiştir. Cenazesi bugün 23 temmuz çarşamba günü saat 14 de Osmanbey, Şair Nigâr sokağında Hale Apartımanından kaldırılarak Teşvikiye camisinde namazı kılındıktan sonra aile kabristanına defnedilecektir

İstanbul Belediyesi İlânları

Tahmin bedeli	İlk teminat	
1825, 35	136, 90	Haseki ve Cerrahpaşa hastahaneleri için alınacak hastahane levazımı ve mutbak eşyası.
1416, 45	106, 23	Edirnekapı sıhhat merkezi ile Üsküdar çocuk bakım evinin yıllık ihtiyacı için alınacak pirinç, fasulye, tereyağı, sadeyağ sair erzak.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı işler ayrı ayrı temdiden açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameleri zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 4-8-941 Pazartesi günü saat 14 te Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ve 941 yılma ait ticaret odası vesikalariyle ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (6127)

Ayvalık Bağyüzü Köy Muhtarlığından:

Ayvalığın Bağyüzü köyünde tahminen 7000 metre 2 pusluk 3000 metre 1,5 pusluk, ve bakayesi 1 ve 3 çeyrek pusluk olmak üzere 2500 ile 3000 pusluk ki ceman 12500 ilâ 13000 metre arasında eski su tesisatına ait müstamel demir borular kaplı zarf usuliyle 18-7-941 tarihinden itibaren 21 gün müddetle müzayedeye konmuştur.

Borular Bağyüzü köyünde teslim edilecekti

Talipler tarfından verilecek fiyat borularm cinsine göre beher metre uzunluğuna hesap edilecektir.

% 7,5 hesabiyle pey akçesi 938 liradır.

Taliplerin 6 Ağustos 941 Çarşamba günü saat 15 ya kadar pey akçeleri veya teminat ile birlikte teklif mektuplarını Bağyüzü köy muhtarlığına vermeleri ilân olunur. (6116)

İstanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan:

86 Numaralı İln: 84 Numaralı İlâna Ektir

Odun satışlarında:

1 — Perakende satış fiyatı olan 560 kuruşa kesme, eve veya dükkâna kadar nakliye ve istif masrafı dahildir.

2 — Dükkânlardaki kilo ile odun satışı azamî 2,5 kuruştur.

Kömür satışlarında:

1 — Nakliyesi perakendeciye ait olmak üzere ikinci ellere yapılacak satışlar toptandır. (6105)

İstanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan:

87 No. lu İlân: İstanbuldaki Azamî Yapağı Fiyatları Şunlardır:

Kilosu		Cinsi
81	Kur	Trakya malları
75	"	Tip Trakya
73	"	İzmir
73	"	Aydınlı
72	"	Anadolu "ince"
68	"	Anadolu "kaba"
73	"	Şark ince"
68	"	Şark "kaba"
75	"	Erzurum "kızıl" %10 beyazlı
73	"	Van ve Erzurum "beyaz"
60	"	Kara yaka ve koç

(6106)

45 DÜRÜST ADAM

Yazan: EDGAR WALLACE — **Tefrika No. 26**

— Manfred durduğu yerden başını kaldırdı. "Muvaffak olmamaktan bahsetmiyelim! Hayır sonuna kadar! Muvaffak oluşun da olmayışın da ötelerine varan bir yol var, biz o yolun yolcusuyuz! Bu, bu kadardır vesselâm. Thery nerede?.. dedi.

— Aşağıda, uyuyor.

İkisi de aşağıya indiler, en alt katta bir tıkırdı oldu. "Kimdir o?,, diye bağırdılar. "Benim!,, diye cevap veren Poiccart'ın sesini tanıdılar. Koştular, Poiccart'ın üstü başı tozlu, yüzü de yorgundu.

"Eh ne oldu?,, Bunu soran iki kişi, Poiccart'a cana işleyici bir samimiyetle bakıyorlardı. En acı bekleyişin acısını içiyorlardı. Poiccart anlattı:

— "Yahu neredeyse, tozların, toprakların, yıldızların bile hep ittifak ederek aleyhimizde uğraştığına inanacağım gelecek. Defterimi çalan adam polis tarafından tevkif edildi. Defterim herifin cebinden çıktı. Aksi olarak zekice bir polis defterin içindeki yazılardan kuşkulandı, ve nihayet oradaki kayıtlarla bizim aramızda bir münasebet olduğuna hükmetti. Ben sizden ayrıldıktan sonra eve döndüm, elbisemi değiştirdim. Dawning Street'e vardım. Orada bir kalabalık toplanmıştı. Aralarına katıldım.

Falmouth'un orada olduğunu biliyordum. Ve defterin ne olduğunu çakarlarsa, hemen gidip Falmouth'a haber vereceklerini biliyordum. Fakat evvel emirde hırsızın yakalanıp yakalanmıyacağı belli değildi. Saniyen yakalansa da defterden şüphelenecekleri belli değildi. İşte iş aksi gitti. Hem herif yakalandı, hem de defterin ne olduğu anlaşıldı. Ben orada bekleyip dururken polisin biri acele gelen bir arabadan fırladı, binanın içine koştu. Çok geçmeden Falmouth'la polis beraber çıktılar ve bir otomobile girerek kaçtılar. Onları başka bir otomobille takip ettim. Bir polis merkezinin önüne vardık. Pencereden içerisi gözüküyordu. İyi ki, hırsızı kapalı bir yerde sorguya çekmediler. Ben sokaktan her şeyi seyredebiliyordum. Taharrî kızıyor hırsız çırpınıyordu. Herifin beni görmemiş olduğunu, ve yüzüm gözüm hakkında malûmat veremediğini anladım. Ben hırsızın yüzüne iyice baktım. Ve nerede görürsem göreyim onu tanıyabilmek üzere şekil ve şemailini hafızamda zaptettim. Tam bu sırada hırsızla Falmouth çıktılar. Otomobile sıçrayınca defolup gittiler. Otomobil gitse gitse polis müdüriyetine giderdi. Haydi ben de oraya. Netekim ki, müdüriyet kapısı dışarısında ikisini de götürmüş olan otomobili tanıdım. Herifler demek içerdeydi. Aradan çok geçmedi hırsız yalnız olarak çıktı. Dikkat ettim. Herif hem şaşkın hem de memnundu. Ardı sıra yürüdüm,

Gonsalez "Herifin polis tarafından da takip edilmekte olması tehlikesi yok muydu?,, diye sordu.

— Vardı. Fakat ben takip edilmediğine emin olduktan sonra takip ettim. Gördüğüme göre polis herifi serbest bırakmıştı. Herif Temple taraflarına kadar yürüdü. Yolun çatallaştığı yere varınca acaba şuraya mı buraya mı yürüyeyim, diye düşünüyormuş gibi şaşaladı. İşte o zaman önünden geçtim. Birkaç adım ileri yürüdüm, döndüm. Sanki cebimde bir şey arıyormuşum gibi ceplerimi yoklıya yoklıya, gelip heriften cigaramı yakacak bir kibrit istedim. Herifin verdiği kibriti çaktım. Cigarama tuttum. Herif kibrit ışığında yüzümü gördüğü gibi ben de onun yüzünü görüyorddum. Adamın yüzünde beni tanıdığını gösterir bir hal yoktu. Adamla hoş beş etme yolunu buldum. Beraberce bir kahvehaneye girdik. Içtik. Şundan bundan atıp tuttuk. Fakat yavaş yavaş yüreğime soğuk bir şüphe tırmandı, sakın herif beni tanıdı da beni yakalıyacak olan kuvvetlerin yetişmesine kadar lâfa mı tutuyordu?

Poiccart sözünü burada bir an kesti, cebinden küçücük bir şişe çıkartarak masanın üzerine koydu. "Anlıyorsunuz ya, ölüm herifin tâ yanı başına yaklaşmıştı. Fakat içimde beliren bu şüphe yavaş yavaş silindi söndü gitti. Sokakta yürürken tam üç polisin yanından geçmiştik. Eğer isteseydi, beni onlara tutturabilirdi. Neyse herifle şundan bundan dertleştikten sonra, herif (artık vakit gecikti eve döneceğim) dedi. Ben de (Benim de evde epeyce işim var. Ben de kalkıp gitmeliyim) dedim. Beraberce kalktık. Elli altmış adım yürüdük. Nerdeyse ayrılacaktık, vakit yoktu. Oyunumu cesaretle oynamıya karar verdim. Lâfı çalımına getirerek, "Yahu bu dört dürüst adam meselesi nedir?,, dedim. Bana o da "onlar hakkında ne var?,, dedi.

(Arkası var)

Onun için yarın da öbürsü gün de seni serbest bırakmak mesuliyetini üzerime alacağım. Şu ceplerini arakladığın adamı bulmanı istiyorum. Al sana bir lira, şimdi eve git, yorgunsun, şöyle bir iki saat uyu, sonra sokağa çık şehrin garp taraflarını araştır.,, dedi. Cebinden çıkarttığı bir (Kart dövizit) üzerine bir şeyler yazdı, ve "Bunu cebine koy eğer o adamı yahut arkadaşını görürsen, onların peşine düş ilk rastladığın polise bu kartı göster, herifi yakalat, bunu yapabilirsen bin liranın senin olduğunu bil,, diye ilâve etti.

Billy kartı aldı. Falmouth "ha bak olur da beni görmek istersin. Gelip beni burada ara. Burada değilsem bile buradakiler nerede olduğumu bilirler,, dedi.

Billy aklında bir felfelek ve cebinde de bir tevkif emri olarak sokağa çıktı.

. . . . . .

Artık o mahut gün - yani mühletin tamamlandığı gün gelip çatmıştı. Tanyeri apaydın bir şafak attı; Londra şehrini uyandırdı. Takvimin mukadder yaprağı, açıldı. Carnaby sokağındaki lâboratuarın damından Manfred yaradılışın yeni günü nasıl yarattığını seyrediyordu. Ufuktan koca bir güneş fırladı. Manfred'in yorulmuş arıklamış yüzünü aydınlattı. Metin adam o gün çok düşkündü. Onun ardı sıra dama çıkan Gonsalez bu yaslılığın farkına vardı. "Sana ne oluyor,, dedi. Oteki "Hiç!,, dermişçesine başını salladı. Gonsalez "Poiccart'la yanlesiei mi?,, diye sordu. Manfred "Evet,, dedi. "Bu kadar vaka geçirdik, onların arifesinde bugün duymakta olduklarını hiç duymuş muydun?,, diye sordu. Manfred'in yavaş yavaş düşen göz kapaklarının altındaki bakış pek uzaklara süzüldü. "Evet bilmem. İçimde bir şey, derinden derine ağlıyor, ümidim kalmıyor, muvaffak olamıyacağımızı sanıyorum,, dedi.

VEDAT ÜRFİ
Yaz temsilleri
Bu aksam Beykoz
YALNIZ INSAN
Piyes 3 perde
BOBSTIL ŞAIR
Vodvil 1 perde

Gören Bilen Var mı?

Bir buçuk ay evvel Izmit kâğıt fabrikasına girmek maksadiyle izinsiz evden ayrılan oğlum Sabriden bugüne kadar hiçbir haber alamadım. Izmit, Gölcük ve Istanbul taraflarında mümkün olduğu kadar arattım. Kendisini tanıyanların veya nerede bulunduğunu bilenlerin aşağıda yazılı adresime insaniyet nâmına haber vermesini rica ederim. Adapazarı Kuyudibi Bayraklı sokağı No. 6 da Hilmi.

KAYIP — Haliç Feneri nüfus memurluğundan aldığım hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Fenerli köy mahallesi Külhan sokağı No. 4 hanede kayıtlı Vasil kızı Kiryakiç Topuzoğlu

KAYIP: 929/930 ders yılında Antalya orta okulundan almış olduğum tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü kalmamıştır.

Antalya Demirci Fare mahallesinde Hakkı oğlu Mehmet Sezai 1331 doğumlu

GECE GELEN HABERLER

Dahiliye Vekilinin Vilâyetlere Mühim Bir Tamimi

Valiler, Kaza ve Köylerde Uzun Sürecek Teftişler Yaparak Halkın İhtiyaçlariyle Daha Yakından Alâkadar Olacaklar

Ankara, 21 (TAN Muhabirinden) — Dahiliye Vekili Faik Öztrak, vilâyetlere mühim bir tamim göndermiştir. Bu tamimde, valilerin, bulundukları mahaller de devletin ve her vekâletin mümessili ve vekâletlerin idarî ve siyasî icra vasıtaları oldukları, bu itibarla teftiş ve mürakabe işlerinin valiler tarafından daha sıkı surette takip edilmesi lâzım geldiği bildirilerek deniliyor ki:

"Bu mühim ve geniş vazifelerin iyi yapılabilmesi, valilerin bilgi, tecrübe ve gayretleri ile muhitlerinin itimadını ve vilâyet memurlarına vazifelerinde muvaffak olabilmeleri için kolaylık göstermekle beraber onları daima ikaz ve irşat ederek hatadan korumak suretiyle bunların hürmetlerini kazanmakla ve nihayet iyi çalışmıyanları ciddî surette takip ederek haklarında kanunî muamele yapmakla kabil olacağı şüpheden varestedir.

"Valilerin yalnız merkezle meşgul olarak mülhakatı ihmal etmeleri, idaresinden mes'ul oldukları mıntakanın büyük bir kısmının vilâyet teşkilâtından istifade edememesini ve valilerin âdeta merkez kaymakamı vaziyetinde kalmalarını intaç eder.

"Devir ve teftişin kaza merkezlerinde bir kaç saat ve yol üstünde bulunan köylerde bir kaç dakika kalmak suretiyle yapılmış farzedilmesi de tecviz edilemez. Valinin her kazada bir kaç gün, hattâ bazan bir hafta kalarak oradaki memurların iktidar ve ahlâklarını, halk ve arkadaşları nezdindeki mevkilerini, vazifedeki muvaffakiyetlerinin derecesini, kanunları anlayış ve tatbik ediş kabiliyetlerini hülâsa bulundukları vazifelere ne dereceye kadar ehil ve daha yukarı hizmetlere ne derce müsteit bulunduklarını anlaması lâzımdır.

"Kazadaki resmî müsseseleri ve orada bilhassa belediyeleri tetkik ve teftiş etmeleri, beldiye il kaymakamların ve halkla belediye heyetlerinin aralarındaki âhenk ve münasebeti anlamaları ve alâkadarlarla ayrı ayrı temas edip eksiklikler ve bozukluk ve vazifedarları tenvir ve irşat lar var ise bunları öğrenmeleri ile onları yetiştirmeleri ve hataları düzeltmeleri lâzımdır.

"Her kazada zamanın müsaadesine göre, bir kaç köye uğramak ve köylülerle görüşüp dertlerini anlamak, hükûmetin onlarla alâkasını fiiliyat ile anlatmak ve hattâ bazı köylerde gece kalmak, halkı tanımak ve onların hizmetinde muvaffak olmak için lüzumludur.

"Valilerin kazalarda kalacakları müddet gerek merkez ve gerek köyler halkının valinin kazalarına geldiğini öğrenmelerine ve gelip dertlerini ona anlatmalarına müsait olmalıdır.

"Valilerimizin otomobili olduğu gibi her kazada telgraf ve çoğunda telefon mevcut bulunduğundan merkezle irtibatlarını daima muhafaza ve işleri idare etmeleri mümkündür. İcabında süratle merkezlerine dönebilirler. Kazalarda bir kaç saat kalmak surtiyle ihtiyar elilecek seyahatleri vekâlet devir ve teftiş mahiyetinde telâkki edemez.

Vali arkadaşlarımın yukarıda izah dilen tarzda yapacakları devir ve teftişler akabinde her kazada kaç gün kaldıklarına ve neler yaptıklarına dair birer rapor tanzim ederek vekâlete göndermelerini isterim. Bu esaslı devir ve teftiş haricinde olarak icabında muayyen işler için mulhakata gidebilirler. Devir ve teftiş raporlarının vekâlette sureti mahsusada tetkik edileceği ve bunlarda memleket için faydalı icraat ile beraber vekâleti tenvir edecek malûmat aranacağını beyan ile arkadaşlarımın semereli gayretlerine intizar ederim.,,

Sovyet Tebliği

(Baş tarafı 1 incide)

İkinci Sovyet tebliği

Moskova, 22 (A.A.) — Bu sabah Sovyet istihbarat dairesi tarafından neşredilen tebliğ:

21 temmuz gecesi, Pskov, Polotsk, Nevel, Smolensk ve Novograd-Volinsk istikametlerinde muharebeler anudane surette devam etmiştir. Diğer istikametlerde ve cephenin merkezinde büyük mikyasta harekât vukubulmamıştır.

Hava kuvvetlerimiz düşman zırhlı cüzütamlarına karşı harekâta devam etmişlerdir.

Ilk raporlara göre tayyarelerimiz hava muharebeleri esnasında 32 düşman tayyaresi düşürmüşlerdir. 8 Sovyet tayyaresi kayıptır.

Moskovaya hava hücumu akamete uğradı

Londra, 22 (A.A.) — Moskova radyosu, 200 den fazla Alman tayyaresinin dün akşam Sovyet ler birliği devlet merkezi üzerinde uçmağa teşebbüs ettiğini fakat bu teşebbüsün akamete uğradığını bildirmiştir. Ayni menbaa göre ancak münferiden uçan bazı tayyareler şehre varabilmiş lerdir. Sovyet avcı tayyareleri ile dafi bataryalar 17 Alman tayyaresi düşürmüşlerdir. Moskovada yangınlar çıkmış ve birçok kişi ölmüş veya yaralanmıştır.

Hiçbir askerî hedefe bomba isabet etmemiştir. Tehlike işareti beş bzuçuk saat sürmüştür.

Almanların malzeme zayiatı

Moskova, 22 (A.A.) — Hariciye komiser muavini Lozovski, dün beyanatta bulunarak demiştir ki:

Almanlar, her ne kadar Sovyet ordu ve hava kuvvetlerini imha ettiklerini iddia etmişlerse de Kiyef, Leningrad ve Moskovanın işgali için tayin ettikleri vâde çoktan geçmiştir, Iğtinam edilen bir tankın içinde bulunan ve 18 inci Alman tank fırkasının kumandanı general Nehring'in imzasını taşıyan bir günlük emirde bu teehhürün sebebi şu suretle izah edilmektedir:

"Teçhizat, esliha ve makine bakımından zayiatımızın mutat hilâfında fazla olduğu âşikârdır. Ileri hareketimizin muvaffak olmasına rağmen kayıplarımız iğtinam ettiğimiz harp malzemesine nisbetle daha ziyadedir. Bu vaziyetin uzun müddet devamına tahammül edilemez, çünkü bu suretle kazanacağımız zaferler mahvımızı intaç eder.,,

Bundan sonra Lozovski Hitlerin Avrupa cephesinden istihza ile bahsederek

"Bolşevikliğe karşı açılan ehlisalibin bir fiyasko olduğunu söylemiştir.

Alman ileri hareketi şiddetini kaybetti

Londra, 22 (A.A.) — Bütün gazeteler Alman ileri hareketinin artık hızını ve şiddetini kaybetmiş olduğunu yazıyorlar.

Daily Mail gazetesinin askerî muharriri "Liddell Hart" neşrettiği bir makalede ezcümle şöyle demektedir:

"İkinci taarruzun başladığı günden bugüne kadar on gün geçmiş bulunuyor. Bu müddet zarfında Almanların thakkuk ettirdiği şeylerin tahmin etmiş olduklarından çok az olduğuna hiç şüphe yoktur. Vâkıa Almanların bazî noktalarda ehemmiyetli terakkiler elde ettiklerini görmemezliğe gelmek ihtiyatsızca bir hareket olur. Bu terakkiler bir kaç yerde tehlikeli bir mahiyet bile almıştır. Fakat cephenin diğer kısımlarında kaydedilen terakkilerin birinci taarruzda elde edilen ilerlemelere nazaran daha ağır olduğu muhakkaktır. Bu yavaşlamada, gittikçe artan Rus mukavemeti amil olduğu gibi Almanların iaşe meselesinde karşılaştıkları zorluklar da mühim bir rol oynamıştır. Bu zorluklar münakale yollarının gittikçe uzamasından ve Almanların insanca olduğu gibi malzemece de fazla zayiata uğramasından tevellüt etmektedir. Bu üç unsurun da Alman ileri yürüyüşünün yavaşlamasında müessir surette amil olmuş bulunması pek muhtemeldir. Bu vaziyet, Ruslar için bittabi cesaret verici bir haldir.

Cesaret veren diğer bir hal de Rus tayyareleri ile tanklarının muharebelere kütle halinde iştirak edebilmeleridir. Bundan başka Rus kıtalarının her türlü şartlar dahilinde anudane bir surette muharebeye devam etmeleri de nazarı dikkate alınacak bir noktadır.,,

Roosevelt'in Kongreden Bir Talebi

(Baş tarafı 1 incide)

müddetlerinin temdidi için salâhiyet verilmesini istemiştir.

Roosevelt, mesajında millî muhafız ve seçme sınıflara ayrılmış ihtiyatların 12 ay hizmete tâbi tutulmaları hakkında geçen sene karar verildiğindenberi vaziyetin değişmiş bulunduğuna işaret ederek demiştir ki:

"Kongrenin mütekkak surette bildiği bir şeyi resmen tekrarlamaklığımız lâzımgeliyor. Beynelmilel vaziyet bir sene evveline nazaran daha az değil, daha çok vahimdir. Fikrimce ve vakıaları takip edenlerin fikrince vaziyet o kadar vahimdir ki, ordu, kuvveti müsmir olacak bir tarzda ve mevcudu azaltılmaksızın hazırlanmış olarak ayakta bulundurulmalıdır. Diğer ordulara nisbetle mevcudu az olmakla beraber ordumuz hiç bir teşkilâtsızlığa ve inhilâle maruz kalmamalıdır. Kongre, halihazır ordu mevcudunu önümüzde ki sene içinde tam olarak idame ve daha çok diğer Amerikalıların talim görmesi imkânını temin etmediği takdirde millet büyük bir tehlike karşısında bulunacaktır.

Talim görmüş askerlerin üçte ikisini, subayların da dörtte üçünü terhis etmekle acıklı bir hata işlenmiş olacaktır.

Fevkalâde bir kanun projesi hakkında fevkalâde bir formül bulunmasını kongreden talebetmiş değilim. Teşrîî meclisin, bizzat kendisi veya reisicümhur tarafından aksi ilân edilinciye kadar veya muayyen bir müddet için fevkalâde ahvalin mevcudiyetini kabul etmesi kâfidir.

Ordu mensupları, ordunun inhilâl etmesinin veya talim ve genişleme programının altı ay tehirinden çıkacak vahim neticeleri halktan daha iyi takdir etmek tedirler. Millî emniyetimizi tehdit eden tehlikelerin Amerikan ordusunun çok zayıf bulunduğu bir sene evvelisine nazaran ayni veya daha az olduğunu zannetmiyorum. Bu tehlikenin bugün son derece daha büyük olduğunu ve fevkalâde millî durum içinde bulunduğumuzu bütün hakikatleriyle zannediyor ve biliyoruz,,

Almanyaya derhal harp ilânı isteniyor

Nevyork, 22 (A.A.) — Samuel Grafton, Nevyork Post gazetesin de şiddetli bir makale yazarak Amerikanın derhal Almanyaya harp ilân etmesini istiyerek ezcümle diyor ki:

"Ingiltere zaman tayini husunda serbesttir. Halbuki Hitler "Yıldırım harbinin,, esiridir. Ve bir gün de belki kurbanı olacaktır. Onun acele etmesi lâzımdır. Bizim ise neticeyi beklemiye vaktimiz var. Hitler bize kendisine itimat caiz olmadığını öğretti. Bunun içindir ki, yapacağı yeni sulh teklifi reddedilecektir. Şimdi Amerika derhal harp ilân etmelidir.,,

Montreux'den Sonra Boğazların Ehemmiyeti

(Baş tarafı 1 incide)

Bu suretle Türkiye Boğazlara hâkim olmakla harbin Balkanlardan orta şarka karadan sirayetine mani olmuş bulundu.

Görülüyor ki Montreux'de Boğazların Türkiye tarafından tahkimi, ve Boğazlara mutlak surette Tükiyenin hâkim olması hakkında verilen karar, yalnız Türkiye için değil, Boğazlarla alâkadar bütün devletler için de faydalı olmuştur.

Beynelmilel Kızıl Haç Komitesi

(Baş tarafı 1 incide)

tam işbirliğini teklif eylemiştir. Beynelmilel Kızılhaç komitesi şimdi bu büronun teşkili için Ankaraya baş delegesi doktor Marcel Junod'yu göndermiştir. Ankaraya muvasalat etmiş olan doktor Marcel Junod dün hariciye vekâletine ilk ziyaretini yapmış ve umumî kâtip Numan Menemencioğlu tarafından kabul edilmiştir. Heyetin teessüs ve mesai şartları görüşülmüş ve M. Junod'ya bu mühim insanî vazifesinin ifası için bütün kolaylıklar gösterilmiş tir. Müteakiben doktor Junod, Kızılay idaresiyle temasa girmiştir.

Montreux Zaferi

Ankara 22 (A.A.) — Aldığımız telgraflar, Boğazlar üzerinde Türk hâkimiyetini temin eden Montreux muahedesinin imzasının beşinci yıl dönümü münasebetiyle dün yurdun her tarafında tören yapıldığını bildirmekte

Alman Tebliği

(Baş tarafı 1 incide)

man hava kuvvetleri dün gece ilk defa olarak Moskovaya hücum etmişlerdir.

İyi ruyet şeraiti altında muazzam savaş tayyare teşekküllerimiz birbirini takip eden dalgalar halinde silâh sanayii merkezindeki askerî tesisatı ve Sovyet münakalât merkezini bombardıman etmişlerdir. Kremlin civarında ve Moskova nehrinin teşkil ettiği yarım kavis dahilin de tam isabeter bir çok büyük vangınlar cıkarmıştır.

Askerî ve idarî makamların işgal ettikleri binalar da dahil bulunduğu halde müteaddit binalar ve âmme hizmetivle meşgul fabrikalar tahrip edilmiş veya ciddî hasara uğramıştır.

Hücuma ait tafsilât

Berlin 22 (A.A.) — "D.N.B.,, Dün gece Moskova Alman hava kuvvetlerinin ilk ağır darbelerine maruz kalmıştır.

21 temmuz gecesinin ilk saatlerinden itibaren Sovyet hükûmet merkezi, muharebe teşekkül lerimizin ve bombaları büyük tahribat yapan stukalarımızın hücumlarına hdef teşkil etmiştir.

Harakât esnasında Alman filoları, şafağa kadar Sovyet hükûmet merkezinin askerî hedeflerine her çapta infilâk ve binlerce yangın bombası atmışlardır. Harekâtın başlangıcında bilhassa Moskova şehrinin cenubunda tahripkâr yangınlar çıkarılmış ve bunların ışıkları müteakip dalgalara yol göstermiştir. Krem lin mahallesinde 12 ağır tam isabet müşahede edilmiştir.

D. N. B. ajansına nazaran, Almanların muazzam harekâtiyle mukayese edilince Sovyet müdafaası hava dafi bataryalarının ve projektörlerinin şiddetli faaliyetine rağmen hemen hemen tesirsiz kalmıştır.

Bir denizaltı batırıldı

Berlin 22 (A.A.) — "D. N. B.,, 21 tmmuzda Baltık denizinin sarkında bir Alman denizaltısı bir Sovyet denizaltısını batırmış tır. Sovyet denizaltısı silâhlarını kullanamamıştır.

Almanlara pahalıya mal olan harekât

Stokholm 22 (A.A.) — "Afi,, Tankların ileri sürülmesinin Alman kumandanlığı için düşmanı bozmak maksadiyle kullanılan bir usul olduğu, ancak bu usulün elde edilen netayiç ile muhik gösterilemiyecek derecede pahalıya mal olduğu bazı askerî mütehassıslar tarafından beyan edilmektedir

Paraşütçülerin kullanılması da Almanların girmeğe muvaffak olmuş oldukları arazide kendileri için pek müthiş olan tahribatın önüne geçmek hususunda matlûp neticeyi vermemekte olduğu zannedilmektedir.

Askeri harekâta gelince, Baltık mıntakasında medhali Pskov tarafından muhafaza edilmekte olan Leningrad şosesi, henüz Almanlara açık değildir. Almanlar, ihtimal bir kaç motörlü kıtaat ile ileri geçmişlerdir. Hafta içinde Novograd ve Lugo'ya yaklaşmış olduklarını bildiren Alman menbalarından bile haklarında malûmat alınamamış olan bu cüzütamların münferit bir halde kalmış ve imha edilmiş oldukları tahmin edilmektedir. Almanların Estonyadaki ileri hareketleri ne oldu? Sovyet radyosunu dikkatle dinleyen kimseler, Estonyanın merkezinde kâin Sovyet radyosunun daima işlemekte olduğunu birdirmektedirler. Bu da Almanların bu noktayı geçmemiş olduklarının büyük bir delilidir. Mütehassıslara göre, şurası muhakkaktır ki Almanların Estonyadaki ileri hareketlerinin durması, yalnız Sovyetlerin mukaveme tinden ve arazinin arzetmekte olduğu müşkülâttan münbais olmayıp Almanların başlıca tazyiki Pskovun hâkim olduğu yol üzerinde teksif etmek arzusunda bulunmalarından ileri gelmektedir. Saniyen Narva tarikiyle Leningrad'a doğ yapılacak çevirme hareketi Talin mıntakasında bir mukavemet cephesi bırakacak veyahut Estonyanın şimalinde mühim inşe üsleri tesisini zarurî kılacaktır. Bu ise Ruslar orada bulundukça mümkün değildir.

İngiliz Kıtaatı Suriyeyi İşgal Ettikten Sonra

(Baş tarafı 1 incide)

değildir. Almanca zafer mukabili "Sieg" dir. (V) nin bu suretle tekabbülü Almanların, bütün zulüm görmüş memleketlerin istiklâllerine tekrar kavuşmak hususundaki arzularını izhar etmelerine mani olamadıklarını gösteren bir iktidarsızlık itiraflarıdır. Üç ay evvel ortadan kaldırmak için bütün gayretlerini sarfettikleri (V) mücadelesini Almanlara mal etmek için yapılan bu propaganda tam bir yalandır.

Bu hal Almanlar tarafından nesredilen bazı şayiaların ve teblîğler münderecatının ne kadar yalan olduğunu da isbat etmektedir. Bu şayiaların hedefi mütemadiyen Türkiye ile Sovyetler Birliğinin aralarını bozmak olmuştur. Simdi de Suriyede İngiliz kıtaatı mevcudiyetinin Türkiye için bir tehdit ve tehlike teşkil ettiğini ima ediyorlar. Halbuki Suriyenin İngiltere tarafından kontrolü, bir Cermen muhasarasının tehdidine maruz kalmış olan Türkiyenin vaziyetini fevkalâde düzeltmektedir. Esasen Atatürk'ün İngiliz maksatlarına vakıf olan varisleri indinde tamamen asılsız olan bu şayiaların hiç bir kıymeti olamaz. Hakikat şudur ki, Goebbels'in ima ve iddiaları hilâfına olarak İngiliz kıtaları ile Türk askerlerinin huduttaki devriyeleri birbirleriyle karşılaştıkları zaman büyük bir samimiyetle selâmlaşmakta ve çok dostça görüşmektedirler.

Japonya

(Baş tarafı 1 incide)

Hindiçîni ve Siyam'a taarruz hazırlığı

Londra 22 (A.A.) — Times gazetesinin diplomatik muharriri Japonyanın vaziyeti hakkında yazdığı bir makalede ezcümle şöyle demektedir:

Tokyo gazeteleri Hindiçiniye karşı sert bir lisan kullanmağa gazetesi Fransız makamlarının başlamışlardır. Nişi Nişi Şimbun hattı hareketlerini tepdil etmelerini talep etmektedir. Bu gazeteye göre Fransızlar, İngiliz - Amerikan tazyikine mukavemet eden Japonyaya karşı gittikçe hasmane bir tavır takınmaktadırlar. Mezkûr gazete ezcümle şöyle diyor:

"Hindiçinî şarkî Asyanın yeni refah sahasına dahil bulunmaktadır. Bu itibarla mezkûr memleketin bugünkü siyasetine devam etmesi bir delilik olur.,,

Bu gibi mütalealar, resmî talepler yapılacağına delâlet eder emarelerdir. Japonyanın Hindiçiniyi ve Siyam'ı alması için iki sebep vardır: Bunların birincisi askerî mahiyettedir. Japonlar Kampan'ı ele geçirecek olurlarsa Japon donanması ile hava kuvvetleri Filipin adalarına ve Borneo adası ile Malaya'ya 1000 kilometreden daha az bir mesafeye kadar yaklaşmış olacaktır. Cenubî Siyamın işgali ile Japonyayı Singapura yaklaştırmış olacaktır.

Japonlar mutatları veçhile, kendilerinin tehdit edilmekte olduklarını, gazeteler vasıtasiyle ilân ettirmektedirler. Bu gazeteler vaziyet tetkik edilirse Japonyanın tehdit altında bulunduğunu meydana çıkacağını yazıyorlar. Halbuki haritanın tetkiki böyle bir iddianın mânasızlığını derhal meydana koyar.

Japonları bu harekete sevkeden ikinci sebep iktisadî bir sebeptir. Hindiçinide kömür, kalay, çinko, Volfram, kauçuk ve pirinç vardır. Siyamda da kauçuk, kalay, Volfram, animuran, kömür, bakır, manganez, Molibden ve diğer bazı kıymetli maden cevherleri vardır.

Bazı ihtiyatlar çağırılıyor

Şanghay, 22 (A.A.) — "D.N.B.,, Japon askerî makamlarının sözcüsü albay Akiyama, Şanghaydaki Japon ihtiyat sınıflarının silâh altına çağırılacağını bildirmiştir.

Sözcüye göre bu tedbir ihtiyaların talim görmeleri için alınmıştır.

Mihvere verilen teminat

Tokyo, 22 (A.A.) — "D. N. B.,, Istihbarat nezareti sözcüsünün bugün bildirdiğine göre, Hariciye Nazırı Amiral Toyoda cumartesi günü Almanya ve Italya büyük elçilerini kabul ederek Japon harici siyasetinin üçlü paktın hedef ve zihniyetini takibedeceğini söylemiştir.

Frankfurt Ve Mannheim'e Hava Hücumu

Münakale ve Sanayi Hedeflerine Bir Çok İsabetler Oldu

Londra, 22 (A. A.) — "Tebliğ": İngiliz hava kuvvetlerinin Salı gecesi garbî Almanya üzerine yaptıkları taarruz Frankfurt ve Mannheim üzerinde temerküz etmiştir. Şiddetli bombardımanlar neticesinde münakale ve sanayi hedeflerine isabetler vaki olmuştur.

Daha küçük teşekküller Sarburg ve Ostend'deki havuzlara hücum etmişlerdir.

Gece taarruzî devriye faaliyetinde bulunan tayyarelerimiz şimalî Fransada meydanlara hücum etmişlerdir.

Sahil teşkilâtına mensup tayyareler Alman askerî kamplarını ve Danimarka sahilinde diğer bazı hedefleri bombalamışlardır.

Bütün bu harekâta iştirak eden tayyarelerden yalnız bir bombardıman tayyaresi kayıptır.

Alman tebliği

Berlin, 22 (A.A.) — "Tebliğ": İngiliz sahilleri açıklarında Alman savaş tayyareleri iki büyük nakliye gemisine tam isabetler kaydetmişlerdir.

Dün gece diğer harp tayyareleri doğu - cenup İngilteresinde bulunan askerî tesisata hücum etmişlerdir.

Dün gece İngiliz harp tayyarelri batı - cenup Almanyasında müteaddit şehirlere infilâk ve yangın bombaları atmışlardır. Sivil halk arasında bir mikdar ölü ve yaralı vardır. Düşman tercihan evleri tahrip etmiş veya hasara uğratmıştır.

Hava dafi bataryaları bir düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Ankarada Basın Mensupları Şerefine Bir Kokteyl Parti

Ankara 22 (A.A.) — İngiliz büyük elçiliği basın ataşeleri Roland Syme ve Roy Tristram tarafından bugün Türk ve ecnebi basın mensup ve mümessillerine bir kokteyl, parti verilmiştir.

Matbuat umum müdürlüğü, Anadolu ajansı erkânı ile Ulus ve fransızca Ankara gazeteleri, ecnebi basın ve ajansları mümessillerinin hazır bulundukları bu kokteyl partiye başta Hariciye Vekâleti umumî kâtibi Numan Menemencioğlu ile Hariciye Vekâleti erkânı, Yugoslavya, Yunanistan büyük elçileriyle Çin ve bu elçilikler erkânı ve matbuat ataşeleri de iştirak eylemişlerdir.

Amerika İngiltereye 425 Milyon Dolar İkraz Ediyor

Londra, 22 (A. A.) — Maliye nazırı Sir Kingsley Wood, bugün Avam Kamarasında yaptığı beyanatta Birleşik Amerikanın büyük Britanyaya 425 milyon dolarlık bir ikrazda bulunacağını bildirmiştir.

Bu para icar ve iare kanununun meriyete girmesinden önce yapılan siparişlerin bedelini ödemek içindir.

Holandada Almanlar Aleyhine Nümayiş

Nevyork, 22 (A.A.) —"Tass": Holandadan gelen haberlere göre Einrvmven şehrinde bir telsiz makinesi fabrikasının 4000 işçisi Almanlara karşı nümayişler hazırlamışlardır. Menedilmesine rağmen nümayişçilerin ellerinde Holanda milli bayrağı bulunmak taydı.

Büyük mikyasta tevkifat yapılmıştır.

Erzurumdan Sarıkamışa Giden Sovyet Heyeti

Erzurum 22 (A.A.) — Sovyet Rusyanın İtalya ve Danimarkadaki sefaret erkân ve memurinden 124 kişilik bir kafile dün sabah trenle buraya gelmiş ve bir müddet istirahatten sonra ihzar edilen otobüslerle Sarıkamış'a gitmek üzere hareket eylemişlerdir. Misafirler Sarıkamış'tan itibaren trenle yollarına devam edeceklerdir

SANİN Diş Macunu İle

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız

Yemeklerin kırıntıları, salyanın ifraz ettiği mikroplar, dışarıdan alınan muzir mevat karşısında dişler ve diş etleri eğer mütemadiyen temizlenmezse bozulmıya, çürümiye mahkûmdur. Çürük dişler, mide ve barsak ihtilâtlarından zatürrieye kadar her nevi hastalığa yol açabilir.

SANİN

DİŞ MACUNU İLE

Muhakkak sabah, öğle ve akşam ve her yemekten sonra günde 3 defa fırçalamak şartiyle

Eczanelerle büyük itriyat mağazalarında bulunur.

Kayseri P. T. T. Müdürlüğünden:

1 — Kayseri P. T. T. binası ittisalindeki arsada mevcut plânı mucibince inşa ettirilecek telefon binası kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

2 — İhale 29/7/941 Salı günü saat 15 de Kayseri P. T. T. Müdürlüğü binasında müteşekkil komisyonda icra edilecektir.

3 — Muhammen bedeli 22000 lira, muvakkat teminat 1650 liradır.

4 — İstekliler 2490 sayılı kanun mucibince muktazi vesaikle bu iş için Nafia İdaresinden alınmış ehliyet vesikası, teminat mektubu ve makbuzu havi kapalı zarfı ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermiş olmalıdırlar.

5 — Bu işe ait mukavele ve şartname ve teferrüatı arzu edenler tarafmdan Kayseri Müdürlük kaleminden bedelsiz olarak alabilirler.

(4247 — 5751)

BAYILANLAR, ÇARPINTI VE SİNİR BUHRANI ÇEKENLER

NEVROL CEMAL

DEN 20 DAMLA ALINCA SİNİRLERİ YATIŞIR. DERHAL FERAHLARLAR.

Beyoğlu Beşinci Noterliğine:

Galata yolcu salonu için umumi menfaatler namına istimlâke tâbi tutulmuş olan Galata Kemankeş mahallesinin Kılıçali paşa caddesinde eski 10 - 12 yeni 16 kapı ve 7 harita No. lu gayri menkule 1250 lira istimlâk bedeli takdir edilmiştir. Mezkkûr gayri menkulün mutasarrıfları Simoel kızı Malko ve Sokrina'ya mukadder bedel 3710 No.lu belediye istimlâk kanununun 11 inci maddesi mucibince tebliğ edilmek istenilmiş ise de Simoel kızı Malko ve Sokrina ikametgâhları tayin edilememiş ve bu suretle tebliğ edilememiş olmasına binaen ilân tarihinden itibaren kanuni müddeti zarfında takrire gelmediği veya mahkemeye müracaat etmediği takdirde istimlâk kanununun 16 ve 18 inci maddesi hükümlerinin tatbik olunacağmm yine istimlâk kanununun 10 uncu maddesi iktizasınca tebliğ makamma kaim olmak üzere iki yevmi gazetede ilân ettirilmesi ve ilânı muhtevi bazetelerden ikişer nüshanm gönderilmesini saygılarımla rica ederim.

İstanbul vali ve belediye reisi N.
istimlâk müdürü,
Ali Yaver Mazal
Resmi Mühür

İşbu ilânname neşir ve ilân edilmek ve ilânı havi üç nüsha gazete dairemize gönderilmek üzere talep veçhile Tan gazetesi idarehanesine tebliğ olunur.

Beyoğlu Beşinci noteri
Senih Yaşmut
Resmi mühür

(6098)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme idaresi ilânları

Muhammen bedeli (30.000) otuz bin lira olan 100 ton karpit 1-8-941 Cuma günü saat 15 te kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (2250) iki bin iki yüz elli liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzmdır.

Şartnameler 150 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (5801)

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası. Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve Ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyo

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarmda en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet	1.000	Liralık	4,000	Lira	100 adet	50 Liralık	5,000 Lira
4 „	500	„	2,000	„	120 „	40 „	4,800 „
4 „	250	„	1,000	„	160 „	20 „	3,200 „
40 „	100	„	4,000	„			

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kuralar senede 4 defa 11 Eylûl, 11 Birincikânun, 11 Mart ve 11 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Levazım Âmirliğinden Verilen: Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

Aşağıda yazılı mevadın kapalı zarfla eksiltmesi hizalarında yazılı gün, saat ve mahallerdeki askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır, Taliplerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel ait olduğu komisyona vermeleri. Evsaf ve şartnameleri komisyonlarında görülür.

Cinsi	Miktarı kilo	Tutarı lira	Teminatı lira	İhale gün	saat ve mahal
Makarna.	100,000	40,000	3000	28/7/941	15 Gelibolu. Eski şube binasında
Patates.	359,150	28,732	2155	30/7/941	15 Erzurum.
Kuru soğan.	157,850	15,785	1184,4	28/7/941	16 Erzurum
Sade yağı.	36,000	50,400	3780	2/8/941	11 Samsun
Süt.	40,000	6,000	450	5/8/941	16 Gebze.
Kuru odun	1,320,000	64,800	4490	4/8/941	16 Gebze.
Yoğurt	40,000	8,000	600	6/8/941	16 Gebze
Sığır eti.	909,000	363,360	18,748	1/8/941	16 Gebze.

(330 - 5791)

★ ★

Aşağıda yazılı mevadın kapalı zarfla eksiltmeleri hizalarında yazılı gün, saatlerde ve mahallerdeki askerî satınalma komisyonlarında yapılacaktır. Taliplerin kanunî vesikalariyle teklif mektuplarını ait olduğu komisyona ihale saatinden bir saat evvel vermeleri. Şartnameleri komisyonda görülür.

Cinsi	Miktarı Kilo	Tutarı Lira	Teminatı Lira	Ihale gün saat ve mahalli
Gaz yağı	80,000	20,000	1500	7/8/941 16 Bolayir
Sade yağı.	20,000	28,000	2500	16/8/941 15 Erzincan
Bulgur imali.	300.000	21,000	1575	11/8/941 10 Diyarbakır
Un imali	1,000,000	25,800	1935	8/8/941 16 Balıkesir
Sade yağ	30,000	47,100	3533	11/8/941 14 Diyarbakır

(710-6114)

★

50 ton balık yağı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/7/941 cuma günü saat 11 de Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 25,001 lira teminatı 8150 liradır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (360-5905)

★

1528 ton saman alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 26/7/941 cumartesi günü saat 11 de Bursada Tophanede 7. ci ilk okuldaki askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. Tahmin bedeli 84,040 lira ilk teminatı 5452 liradır. (406-6074)

★

Beher 10 liradan 100 adet kapaklı bakır bakraç ve beheri 75 kuruştan 1000 adet kalaylı bakır aş kabı 28/7/941 pazartesi günü saat 16 da Çanakkalede Mst. Mv. Satınalma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin 263 lira teminatlariyle belli vakitte komisyona gelmeleri. (396-6040)

★

28/7/941 Pazartesi günü saat 10 da Bursada Tophanede askeri satınalma komisyonunda 2315 ton odun alınacağı hakkındaki ilân lar hükümsüz olup eksiltmeden vazgeçildiği. (708-6112)

★

Beher kilosu 7 kuruştan üç parti 400 tondan ceman 1200 ton kuru ot pazarlıkla satın alınacaktır. Her partinin tutarı 28.000 lira ilk teminatı 2100 liradır. Taliplerin 25-7-941 günü saat 15 te Geliboluda eski şube binasında askerî satın alma komisyonunda bulunmaları. 296-5572)

★

Beherine tahmin edilen fiyatı 12 lira olan 6000: 6600 adet velense pazarlıkla satın alınacaktır. Ihalesi 28/7/941 pazartesi günü saat 15 de Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonunda yapılacaktır. Isteklilerin 9700 lira kat'i teminatlariyle belli vakitte komisyona gelmeleri. (374-5943)

★

5000 çift er fotini alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 4/8/941 Pazartesi günü saat 11 de Ankarada M. M. V. Hava satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi iki liraya komisyondan alınır. Tahmin bedeli 40,000 lira kat'i teminatı 6000 liradır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri

(370 - 5939)

HOLANTSE BANK - ÜNİ N.V

İSTANBUL ŞUBESİ

GALATA: KARAKÖY PALAS

AJANSI: MEYDANCIK, ALALEMCİ HAN

BÜTÜN BANKA MUAMELELERİ

KASA İCARI

MERKEZİ: KÜRASAO

ŞUBELERİ: AMSTERDAM - ROTTERDAM — BUENOS AIRES CARACAS - MARACAIBO — HAIFA — WILLEMSTAD - ORANJESTAD RIO DE JANEIRO - SANTOS - SAO PAULO

Konservatuar Yatı Kısmı Müdürlüğünden:

Konservatuar Yatı Kısmına Leylî ve Meccanî Talebe Alınacaktır.

İsteklilerin orta birinci sınıfı ikmal etmiş olması ve diğer kabul şartlarmı öğrenmek üzere her gün sabah saat 9 dan 12 ye kadar nüfus tezkereleriyle beraber Beşiktaştaki konservatuvar yatı okuluna müracaatları ilân olunur. (6125)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM SİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir. (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmi Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat Akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin Başlıca Şehirlerinde
PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANCESTER'de
MISIR, KIBRİS, YUNANİSTAN, İRAN, IRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYİ ERDÜN'de
Merkez ve Şubeleri
YUGOSLAVYA, ROMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN
Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır.

Her nevi Banka Muameleleri yapar
Hesabı carî ve mevduat hesapları küşadı.
Ticarî krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır

"Cilt Unsuru Olan„

BİOCEL'in

TESİRİ EMİN VE SİHİRLİ Olduğunu„

Bayan MARCİLLA Söyledi„

Bir kaç gün zarfında, küçük buruşukluklarımla çizgilerimin zail olduğunu gördüm, birkaç hafta zarfında ise 10 yaş daha genç göründüm. Bir doktor bana dedi ki: "BİOCEL" Viyana Üniversitesi büyük bir profesörünün keşfidir. Şimdi pembe renkteki her Tokalon kremi vazosunda Biocel vardır. Her akşam yatmazdan evvel bu kremden sürünüz ve sabahları da beyaz renkteki Tokalon kremini kullanmız. Bu usul size serian bir gençlik, sert ve esmer teninize yeni bir canlılık verecek, çizgi ve buruşukluktan muarra, taze, yumuşak ve açık bir cilt temin edecektir.

Dr. İHSAN SAMİ

BAKTERİYOLOJİ LÂBORATUARI

Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarmdan (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması, Tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrar, cerahat, balgam, kazurat ve su tahlilâtı, ültra mikroskopi, hususî aşılar istihzarı, kanda üre, şeker, Klorür, Kollesterin miktarlarının tayini.

Divanyolu No. 113, Tel: 20981

KAYIP — Refahiye nüfus memurluğundan aldığım ve içinde Refahiye askerlik şubesinden terhis muamelem kayıtlı hüviyet cüzdanımı ve Galata nahiye müdürlüğünden aldığım hüsnühal kâğıdımı kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü kalmamıştır.

Refahiyenin Ivir köyünden Ismail oğlu Omer Kavlak. 313 doğumlu

Sahip ve Neşriyat müdürü Emin UZMAN. Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. TAN matbaası

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. HER YERDE PULLU KUTULARI ISRARLA İSTEYİNİZ

TÜRKİYE KIZILAY CEMİYETİ

Umumî Merkezinden:

1 — Cemiyetimizin ihtiyacı için imali takarrür eden

Üç Nevi Ceman 680,000 Metre Şerit

28/7/941 tarihine müsadif pazartesi günü saat on dörtte Istanbulda Mimar Vedat caddesinde (Kızılay) Hanında Kızılay Istanbul deposu Direktörlüğünde kapalı zarf usuliyle ihale olunacaktır.

2 — Ihaleye iştirak edeceklerin muhamen elmli bin lira bedelin yüzde yedi buçuk nisbetindeki teminat akçelerini ihale den evvel depo veznesine yatırmaları şarttır.

3 — Nümune ve şartnameleri görmek üzere talipler her gün depo Direktörlüğüne müracaat edebilirler.

Tuzlalardaki Münhal Vazifelere İmtihan İle Memur Alınacak

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

A — Teşkilâtımızın tuzlalardaki münhal memuriyetleri için İstanbulda 28.7.941 pazartesi günü saat on üçte "Sirkecide İnhisarlar memurin kursu binasında,, bir müsabaka imtihanı yapılacaktır.

B — İmtihana girmek istiyenlerin aşağıda yazılı vasıf ve şartları haiz olmaları lâzmdır.

1 — En az orta tahsili bitirmiş olmak,
2 — Askerliğini yapmış olmak veya müeccel bulunmak, bilhassa her iki halde de son yoklamalarını nüfus cüzdanına kaydettirmiş olmak,
3 — 21 Yaşmdan aşağı ve 30 yaşından yukarı olmamak,
4 — Her iklimde vazife görebilecek derecede sıhhatli olmak,
5 — Akrabasmdan olmıyan iki zatı referans olarak göstermek,
6 — Türk olmak ve ecnebi kadınlarla evli bulunmamak,
7 — Mektebe devam eder talebeden olmamak,

C — Talip olanlar bir dilekçe ve evrakı müsbite ve üç fotografla birlikte "Galatada rıhtım caddesinde Veli Alemdar hanında Umum Müdürlüğümüz zat işleri şubesine 26.7.941 Cumartesi gününe kadar müracaat etmelidirler.

İmtihan mevzuu şunlardır:
1 — Hesap ve hendese,
2 — Yazı,
3 — Umumi malûmat "Hayat bilgisi, Coğrafya„
4 — Lisan "konuşma ve yazma„ ihtiyarıdır.

Ecnebi lisanma vakıf bulunanlar hangi lisan bildiklerini dilekçelerine yazmalıdırlar

NO

1 — İmtihan neticesinde aynî derecede muvaffak olanlar arasında yabancı lisana vakıf bulunanlar tercih edilir.

2 — İmtihanda kazananlarm muvaffakıyet ve tahsil derecelerine göre, sırasiyle tayinleri yapılır.

3 — Tayin edildiği mahal ve vazifeyi tebliğ tarihinden itibaren on beş gün zarfında kabul ile vazifesi başma gitmiyenlerin tayin hakları iptal edilir. (5771)

Çocuk Esirgeme Kurumu Bakırköy Kolu

Florya Belediye Gazinosunda

26/7/941 tarihinde verilecek balonun bazı sebepler dolayisiyle tehir edildiği ve yapılacak günün ayrıca gazetelerle ilân edileceği mezkûr Kurum tarafından bildirilir.

T. İş Bankası

Küçük Tasarruf Hesapları 1941

İKRAMİYE PLÂNI

eşideler 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağus-s, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yaılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000	Liralık	=2000.—Lira
3	„	1000	„	=3000.— „
2	„	750	„	=1500.— „
4	„	500	„	=2000.— „
8	„	250	„	=2000. „
35	„	100	„	=3500.— „
80	„	50	„	=4000.— „
300	„	20	„	=6000.— „